پیامِ مشرق

ژباړه

شیرمحمد مینوش

فهرست

شمېرسرليك	مخ
1۔ پېش کش په حضورکښې د اعلي حضرت امير امان الله خان	247
2۔ لاله طور	257
3۔ افکار رومبې ګل	336
4۔ دعا	336
5۔ د اختر سپوږمۍ	337
6۔ د فطرت تسخير	338
7۔ د ابليس انکار	338
8۔ آدم ته لمسون	339
9۔ آدم له جنت نه را ووځي او وايي	341
10۔ د قيامت ورځ	341
11۔ د ګل خوشبوئ	342
12۔ د وخت چيغه	343
13۔ سپرلی	344
14۔ دايمي ژوند	348
15۔ د ستورو خيالات	348

16۔ ژوندون	349
17۔ د علم او عشق خبرې	350
18۔ د ستورو سندره	351
19۔ د سحر نسیم	354
20۔ د باز نصیحت خپل بچي ته	354
21۔ د کتاب چینجی	357
22۔ کبر او غرور	358
23۔ د ریدي ګل	358
24۔ حکمت او شعر	359
25۔ اور اورکی	361
26۔ حقیقت	362
27۔ حُدي ((د حجاز د ساروان نغمه))	364
28۔ داوبو څاڅکي	367
29۔ د خدای تعالیٰ او انسان ترمنځ خبرې	368
30۔ ساقي نامه	370
31۔ شاهین او ماهی	372
32۔ اور اورکی	373
33۔ تنهائي	374
34۔ پرخه	376

35۔ عشق 379
36۔ که ژوندون غواړې مدام يه په خطر 380
37۔ د عمل دنيا 382
38۔ ژوندون 382
39۔ د يورپ حکمت 383
40۔ حوره او شاعر 384
41۔ ژوند او عمل 386
42۔ الملك لله 386
43۔ د اوبو لبنتي 388
44۔ د عالمګير خط 389
45۔ بهشت 391
46۔ کشمير 391
47۔ عشق 392
48۔ بندګي 393
49۔ غلامي 393
50۔ د توري اړ 394
51۔ جمهوريت 394
52۔ په يورپ کښې اسلامي مبلغ ته 395
53۔ غني کشميرى 396

54۔ مصطفیٰ کمال باچا ته خطاب 396

55۔ الوتکه 397

56۔ عشق 399

57۔ تهذیب 399

58۔ پاتې شراب غزلې 400

59۔ بهار چي په ګلشن کښې خوشحالی کړلې برسېره 400

60۔ حلقه مي کړه په څلي باندي جوړه نوحه ګرو 401

61۔ مدام نوي خدایان مي فکر ځان له جوړوي 402

62۔ د خپلو روغو سترګو نه زما دغه ګیله ده 404

63۔ په دې طریقه دلته د محرم تلاش کومه 405

64۔ حجاب لرې که څه د محرمانو نه د ساز 407

65۔ د باچا په کل چاکران زه پویومه په دې راز 408

66۔ **راشه نن چي ساقي ښکلي لاس کښې واخستلو چنګ** 409

67۔ ما سجده بت ته ونه کړه بتخانې مي کړلې ورانې 411

68۔ د سپرلي هوا د باغ نه کړله جوړه میخانه 412

69۔ هغه ترک ګرم مزاج ته مي د لوري سلام وایه 412

70۔ چي آشنا دي هر ازغی که د قصې سره زما 414

71۔ بختور، عقل د میو په انکار و سوځوه 414

72۔ آسمان مو شه آشنا زړکه شراب راله راوړه 415

73۔ د تورې، د خنجر او د نېزې کړم تمنا 416
74۔ په تارکښې د زنار د تسپو زده کړه بونل 417
75۔ د خپلو خاورو غواړه چې کوم اور نه دي پیدا 419
76۔ د بحر د سینې نه دی آسان د موج شلول 420
77۔ ټوله شپه د غم په شوګیرو کښې تېرول 421
78۔ کړه تورې په رانجو دي دا ملالي سترګې بیا 422
79۔ د عقل د مکرونو کشمکش دی د لیدو 423
80۔ په زړه کښې مي ارمان د هغه بدر د لیدو دی 425
81۔ د تندي نه په ښاخ کښې د ژوندون مي ده نمي 426
82۔ فرق نه که په کعبه او بتخانه کښې عاشقان 427
83۔ د عدم د خوبه سترګې به پرمخ دي غړومه 428
84۔ د ښیښې دغه ګنبد هم یې دا لوړی او ژورې 429
85۔ په صوفیاوو کښې یو صوفي ته لیکلی 430
86۔ یم رهبر د شوق د لا ري لمن کلکه زما نیسه 431
87۔ زما د زړه دنیا کښې خو دوران د قمر نشته 431
88۔ زما چیغې نا رسا دي بې اثره مي ژړا 432
89۔ سوز و ساز د شاعرۍ وي د زړه چیغې مستانه 433
90۔ لوی والی واخلي غرونو نه وښو ته یې بخښي 434
91۔ حرم کښې ته ځایېږې نه راځې په بتکده کښې 435

92۔ د عجم د بت کدوګرمي نه رسي ترګدازمي 436
93۔ آئینې هسي مه وینه همېشه پردی جمال 437
94۔ د عشق دنیا کښې شته نه امیري نه سروري 437
95۔ چي مي غلام نه دی د دوست داسي سردار نشته 439
96۔ په باغ کښې لېونو بلبلو بیا وکړ آواز 440
97۔ د خاورونه پیدا تلو کښې یم تنده ستاره 441
98۔ د سرو او ښکو په دریاب مي ټول عرب شه لاله زار 442
99۔ دی نقصان دي په نظر کښې هم دی عقل کچه ستا 443
100۔ په شرابو دي سرخوش یو خم شکن نه دی چي نه دی 444
101۔ که شاهي ټوپۍ او تاج يې هډو نشته دی پر سر 445
102۔ یو انکار لري په غیرکښې بې پروا مینه زما 446
103۔ تا بتان نوي جوړکړي صد افسوس 447
104۔ نقشِ فیرنګ نظمونه 448
105۔ پیغام 448
106۔ جمعیت الاقوام 453
107۔ شوپن هار او نیټشا 454
108۔ فلسفه او سیاست 455
109۔ صحبت رفتګان ((په عالم بالا کښې)) ټالسټائ: 455
110۔ کارل مارکس 456

111۔ هيګل 456

112۔ ټالسټائ 456

113۔ مزدك 456

114۔ كوهكن 457

115۔ نيټشا 457

116۔ حكيم آئن سټائن 458

117۔ بائرن 459

118۔ نيټشا 459

119۔ جلال رح او هيګل 460

120۔ پټوفي 461

121۔ د فرانسيسي حكيم اګسټس كومټ او د مزدور محاوره 462

122۔ هيګل 463

123۔ جلال رح او ګوئټي 464

124۔ د برګسان پيغام 465

125۔ د يورپ ميخانه 466

126۔ موسيو لينن او قيصر وليم (لينن) 466

127۔ قيصر وليم 468

128۔ حكماء 468

129۔ لاك 469

130۔ کانټ 469

131۔ برګسان 469

132۔ براوننګ 469

133۔ بائرن 470

134۔ غالب 471

135۔ رومي رح 471

136۔ دیورپ میخانه 471

137۔ انګلستان ته خطاب 472

138۔ د مزدورا و مالدارو بحث 473

139۔ د مزدور چیغه 473

140۔ د سمندر ازادي 474

141۔ خرده 475

پیش کش په حضور کښې د اعلي حضرت امیر امان الله خان

د افغانستان د مستقبل دولت فرمانروا خلد الله ملکه و اجلاله۔

اې امیره! اې کامیابه شهریاره!
په ځوانۍ کښې د بوډا هسې هوشیاره!
ستا نظر د هر یو راز وینم محرم
په سینه کښې د زړګي دی جام د جم
اراده دې پائنده لکه د غر
هره ګرانه کړې په پوهه باندې سر
ستا همت زما د خیال رنګي بلند
د دانه وانه ملت کاندې پیوند
دې درکړي باچهانو پیشکشونه
بې بها لرې یاقوت ښایسته لعلونه
اې امیره! اې په پلار نیکه امیره!
کړه قبوله دا تحفه ته له فقیره

چي په راز يې د ژوند کړمه خبردار
که په تن يې را له پوري يو انګار
يو آواز مي دا سینه کړه نوراني
چي په عشق باندي يې راوسته ځواني
د یورپ پیر چي شاعر دی جرمني*
چي عاشق دی پوخ د ژبي پهلوي
ده د مستو معشوقو جوړ کړو بیان
کړو مشرق ته يې سلام هسي عیان
د مشرق نه يې ما وکړولو ځواب
چي ماښام له د مشرق شولو ماهتاب
چي د ځان نه خبر یم نه یم خودبین
اوس کوه د حقیقت مو ته تعین
هغه ځوان ؤ د یورپ تلو لکه برق
د پیرانو شونډي زه لرم د شرق
دې چمن کښي دی پیدا پکښې لوی شوی
زه د وچي للمې مځکې ټوکیدلی
هغه باغ کښې د بلبل هسي ګویا
زه جرس هسي بڼغیږم پر بیدیا

---

* **شاعر المانوي "ګوئټې"**

دواړه پوهه یو په زړه د کاینات
دواړه مرګ لره یو زیری د حیات
دواړه توري یو صیقل کوه نظر
زه دننه لا په کاڼي غه بهر
ملغلرې یو هم دواړه بې بها
په یو بحر ناپایاوه کښې پیدا
چي هغه شو سمندر کښې بېقرار
نو ګرېوان یې د سینې کړو تار په تار
زه سیپۍ کښې هغه شان یمه بې تاب
په لړمون کښې د یو بحر ناپایاب
لاړ له ما ځنې اشنا مي بېګانه
هم له د یر ځنې مي تشه پیمانه
ورته شان زه د خسرو عطا کوم
د کسریٰ تخت یې د پښو د لاندي بردم
دا نادان راځنې غواړي دلبري
ما نه غواړي مزیداره شاعري
ناقرار زړه مي نه وینې کم نظر
ظاهر ویني د باطن دی څه خبر
چي فطرت مي عشق په غیرړ کښې اونیوه

د خشاك او اور ياري سازه كړه ده
حق زموږ د ملك او دين كړه را عطا
بل مي هر نقش د سترګو شو فنا
د ګل پاڼه مي شوه ښكلې په مضمون
زما هره مصرعه څاڅكى مى د خون
لېونتوب و نه ګڼې دا شاعري
ده كمال د دې جنون كښې هوشياري
په دولت يې د هنر كړمه مالدار
خو د هند په دې وطن يې كړمه خوار
د غوغا نه مي ګلونه بې نصيب
په خپل باغ كښې يم بې ملكه عندليب
دا آسمان دى تل ملګرى د ارذال
هاى افسوس! د باكمالو دى بد حال
ښه يې وينې ته باچا عالي جناب
چې لا لمر مو دى دننه په حجاب
حجازي خپله ميره كښې شه ګمراه
تپ يې نه لري سينه د الاالله
په غولي كښې د نيل پرېواته مصريان
شو بېكاره د توران زلمي نران

په شکنجه کښې د وخت ګیر شو عثماني
چې مشرق، مغرب یې وینې کړو خوني
هېر د مینې نه آئین شو د سلمان τ
د ایران مځکه شته، نشته ایرانیان
سوز و ساز د ژوند یې خاوره نه لري
شوه سینه یې د زاړه اوره خالي
او هندي مسلم د خېټې دی غلام
ځان بایللی یې خبره د اسلام
چې مسلم کښې پاتې نه شوه محبوبي
نه خالد τ شه نه فاروقτ نه ایوبيτ
اې فطرت چې درکړه پاکه آئینه
هم د دین په غم سوری۔ سوری سینه
د صدیقτ او عمرτ کړه دستور تازه
د میرې په ګل صبا هسي ورځه
دغه قام دی واړه خور په سمه غر
چې په ختّه دی هر یو زمری ببر
پوهه کلك دی او روښانه یې جبین
هم نظر یې تېز په شانې د شاهین
د خپل حق نه بېنوا دی په دنیا

د قسمت ستوری يې نه لري پرقا
ځان له ناست دی خلوتونو کښې د غر
د ژوندون د هنګامو نه بې خبر
محنتي يې خدای درکړې حوصلا*
د پښتون تهذیب ته و بخښنه ځلا
په صدیقو کښې چې شمار شي دا امت
شي به دین لره هم پنګه د قوت
زندګي کوشش دی نه دی د چا حق
بې د علم نه موندای نه شي منطق
وايي خدای چې دی حکمت خیرِ کثیر
د هر ځایه يې حاصل که په تدبیر
پیغمبرρ زموږ چې راپې وړ کتاب
وو رازونه ورته واړه بې حجاب
عینِ ذات يې په چشمانو ولیده
بې اختیاره ربي زدني اووې ده
آسماني علم دی علم د اشیا
هم همساده دغه هم یدِ بیضا
په دې علم د یورپ ده ترقي

---

* حوصله

چي ماسته پرې د شلومبو نه جوړوي
خو په موږه کښې ذوق نه شته د احساس
ګڼي خوارې دا ذرې دي د الماس
دې ملت لره نظام علم دولت
معتبر شي په دې شي سره ملت
د آزادو ځنې علم زده کوه
او دولت د غر سينه کښې لټوه
په خنجر وهه کالبوت د کاينات
لرې ګېډه کښې ګوهر لکه سومنات
شته لعلونه دي سوچه په بدخشان کښې
د سينا رڼا دي شته په کوهستان کښې
دی په کار درته کشور محکم اساس
هم نظر درله پوره مردم شناس
آدم زاد دي ډېر چي کاندي ابليسي
شيطانان دي ډېر چي کاندي ادريسي
تش نمود وي د ظاهر خرڅوي رن-ګ
د لاله غوندي يې پروتوي په زړه رن-ګ
ښه خو ښکاري خو دا نه يې ده تڼګي
ده په ترخ کښې يې کلهم تڼګي برګي

ته بينا يې ورته ښه کوه نظر
پرقېدونکی هر حجر نه دی ګوهر
هغه پاك رومي حکيم چې لرم پير
د ژوندون او مرګ کوي هسي تفسير
هر امت چې تباه شوی پخوا ؤ
دوی په کانړو به د عود ګومان کا ؤ
زموږ دين کښې خادمي ده سرداري
فاروقي، عدل دی، فقر، حيدري
خدمتونو کښې د دين او د ملت
د زړګي سر کوه پټ مصلحت
چې د ځان شه په ربنتيا ځوك ځوکېدار
چرې وتی يې له دامه نه دی ښکار
قلندر اوسه جامه کښې د شاهۍ
هميشه غږوه سترګي په نېکۍ
د ملت هغه قائد باچا مراد
چې يې تيغ کښې تندر پرق ؤ خانه زاد
هم فقير ؤ، هم باچا فريدون فر
آرد شېر ؤ خو ؤ روح يې د بوذرؓ
ؤ لباس يې فولادي په تن مهين

خو زړګی يې په سينه کښې ۇ ربښتين
سرداري کړله هغې مسلمانانو
چې شاهي کښې يې ۇ خوی د فقيرانو
امارت کښې يې لا فقر زياتېده
او سلمان τ شان مدائن کښې اوسېده
حکمران ۇ ورڅخه نه ۇ سامان
ۇ يې لاسو کښې فقط توره قرآن
چې سامان شه د چا عشق د مصطفٰیρ
په پلو کښې د لمن يې شوه ربنا
سوز پيدا کړه د صديقτ او د عليτ
د الله نه غواړه مينه د نبيρ
دی ملت د ده په عشق باندي حيات
هم دا عشق دی ساز سامان د کائينات
په جلوه د ده ظاهره تمامي شو
په ضمير کښې د وجود چې هر څه ۇ
د نبيρ مينه دی روح لره آرام
د دې مينې ورځ له نشته دی ماښام
پاڅه دور کړه تازه د عشق د جام
کړه تازه غر کښې د عشق هغه پيغام

%%%

لاله طور

(1)

شهید یې که په ناز همه مجلس دی د وجود
نیاز یې په هر شي کښې برابر وینه موجود
لمنو د آسمان وته سحر که نظر وکړې
نو لمر یې په تندي باندي ده نخښه د سجود

(2)

په نور که مي د مینې دی روښانه اندرون
د سترګو نه مي څاڅي که د اوښکو په ځای خون
الله! د ژوند د رازه یې تول عمر کړی محروم
هغه سړی چي وایي محبت وته جنون

(3)

که عشق بخښي باغونو ته هوا د فرور دین
عطا کړي ځنګلونو ته غوټۍ لکه پروین
پلوشې د لمر د مینې چي درون په سمندر شي
په تل کښې یې مهی وته نظر بخښي ره بین

(4)

ده مینه چي بها د باتورانو کموي
تنذري په بازونو پسې مینه خلاصوي
زړګی مي ځان په ډډه ساتي ټول عمر د ده نه
خو مینه پرې ورټوپ کړي په یو چل يې ګیروي

(5)

پر پاڼو د لاله د ګل کوي کله نقشونه
په ما کله را خلاص کړي د غمونو لبنکرونه
سینه دي د دې خاورو هر چرې ك اوخېرله
پکښې به ويښې د محبت پوره قتلونه

(6)

د مینې په دولت باندې موړ نه دی هر انسان
او نه ده د هر چا سره دا مینه همزبان
په مینه شي زرغون دغه لاله په زړه داغلی
شي پاتې بېنوا د مینې لال د بدخشان

(7)

د بوی هسي پرېشانه دې چمن کښې يمه زه
خبر نه يم چې څه مي مدعا ده کوم څه؟
ك سر شي كه سر نه شي تمنا مي په دې نه يم
مين په سوز و ساز د تمنا دی زما زړه

(8)

جهان دی موتي خاورې دغه زړه يې دی حاصل
هم دغه څاڅکی وينه يې بنا ده د مشکل
دوبين مو دی نظر ګني چې فکر ورته وکړې
په خپل زړه کښې جهان دی د هر چا پوره کامل

(9)

چمن کښې عندلیب هسې سحر اووې مالي ته
په خاوره د دنیا به بس د غم بوټې کرې
نظر کوه ازغي وته چې پوخ عمر ته رسي
او ګل شي په ځوانۍ کښې نیمه خوا ذرې ذرې

(10)

نظر کوه دنیا ته چې هر بود يې دی نابود
او زیان يې دی ترلې جوخت لمن سره د سود
کړه وراني دا زړې واړه، د نوو بنا کښیږده
زیاتي زه د دنیا زغملای نه شم دیر و زود

(11)

نغمې د محبت لره آدم دی ګورې ساز
مدام سپړي ګلونه لا دی خود هغسي راز
جهان هغه پیدا کړلو آدم لا ښایسته کړو
شریک يې د نظام دی خو په لارې د نیاز

(12)

غرض مي نه انجام، نه مدعا مي ده آغاز
د راز په طلب ګرځمه په خپله يمه راز
که لري څوك د مخ د حقيقت ځنې پرده کړي
خو هغه تلوسه به مي بيا هم وي د مجاز

(13)

که تا سره همرایه هډو نه ده پروانه
نو هېره دي کړه ولې خپله طبعه مردانه
د ځان په دغه اور خو دي يو ځلې ځان ستي کړه
لا ګورې به تر څو پوري اورونه بېګانه

(14)

د خاورو نه دي ځان له بدن جوړ که په زمين
چي وي پوره محکم او د قلا هسي سنګين
پکښې دغه دردمند زړه چي دی اوسي هسي شان
لمنو کښې د غره لکه لښتی چي وي شېرين

(15)

د خاورو څخه جوړ کړلو وجود ښکلی الله
دنيا هم د ارم د ښارېي څخه زيبا
مګر دغه ساقي د عشق د ميو په انکار
لا جوړه مي د خاورو نه کړه بل رنګې دنيا

(16)

ګويانه شو بامبړ د خدای په مخکښې په محشر
کمال د زندګۍ هڅو يو پړق ۀ د شرر
ليکن که خفه کيږې نه نو کړم يوه خبره
چې بت مي د آدمه ځنې دی پائنده تر

(17)

چې څومره ګرندی د صبا ستوریه ته لاړې
زما د غرقه خوبه جوړې لاړلې ویزار
زما نه ګوري لار ده جهالت غلطه کړې
او ته راغلی وینې وې هډو وینې لاړې په لار

(18)

مدام به وه خالي له شور او شر نه میخانه
او خاوره به مو هم وه د انکاره بیګانه
نه ؤ به محبت نه به دا شور و شر د ده ؤ
د عقل په شان وې چرې زړګی که فرزانه

(19)

پیدا یې هسي کړی د پرواز خودي اغاز
فطرت دی سراسر یوه مزه ده د پرواز
حرص خو پاتې کړی یمه زه د الوتو نه
او ته د الوتو په محبت یې سرفراز

(20)

خبر نه يمه خدايه! په ژوندون كښې څه دى سود
د هرې ذرې زړه كښې چې دا جوش دى د نمود
چې تيغ د غوټۍ څيرې كله څانګه كړي د بوټي
نو څنګه په خندا شي زر د ذوقه د وجود

(21)

پتنګ ویل عدم کښې په انداز د بندګۍ
که ما ته را عطا شي څه ګداز د زندګۍ
سحر مې بیا ایره د دې وجود واړه تس نس کړه
خو بس یوه شپه راکړه سوز و ساز د زندګۍ

(22)

یو راز مسلمانانو! لرم زړه کښې بې عدیل
چې بر دی په رڼا کښې لا د روح د جبریلυ
د وخت د آذرانو مې ساتلی ځکه پټ دی
چې دا یو امانت دی د رازونو د خلیلυ

(23)

مدام یې چې کوڅې له ته زما زړګیه! ځې
نو وایه ما یوائې ولې دلته کښې پرېږدې؟
هر وختې خواهشونه چې له ځانه جوړوې
نو ښکارې چې اوزګار یې جوړې کار څه نه لرې

(24)

د ستوري په سینه کښې دا منمه کوې لار
د ځان د حقیقت نه مګر نه یې خبردار
په شانې د دانې که دی لږ ځان ته شو نظر
جوخت سره به رابهر لکه د تیغ کړې په تلوار

(25)

په وخت د صبحدم په یوه څانګه د بوستان
ویل په خوږ آواز یوې بلبلې هسې شان
باهر یې را وباسه چې دي هر څه وي سینه کښې
که آه وي، که سرود وي، که وي چیغه، که فغان

(26)

د راز یوه خبره درته پټه غوندې وایم
زما نه که سبق د زندګۍ ته زده کوې
که ساه دي په بدن کښې چرې نه وه نو بس مړ یې
که ساه دي په بدن کښې وه نو هیڅکله نه مرې

(27)

د هاغې وارخطا خبرې ما ته مه کوه
د سوز دغه وینا یې چې غوږونه خوږوي
پتنګ ویلې نه شم زه هغې پتنګ ته چرې
چې نېغ په لمبه نه ورځي او څنګ ترې نه کوي

(28)

چې شې يې ته په څښنو سره له ځانه ناخبره
نو زه ګورې اوبه هغه خوندناکې نه لرمه
زما دغه بازار کښې لټون مه کړه د بل مال
د ګل هسې دولت بس د ګرېوان څېرې ساتمه

(29)

دا سیل به مي د باغ چرې خوشحاله نه کړي تا
که ستا په زړه کښې نه وي چرې ذوق د تمنا
رګونو کښې د ګل چي وي څه پټ درته يې ښايم
طلسم د رنګونو ګورې باغ نه دی زما

(30)

د بود او د عدم د دې غلی ځنې را ووځه
د لاندي که د پښو دي دا جهان د کيف و کم
درون دغه بدن کښې دي تعمير د خودی وکړه
په شانې د خليلυ شه ته معمار د دې حرم

(31)

زه يمه، د بلبلو د دې باغ ځنې ناشنا
په ښاخ د ځالې ناست ځکه چغيږمه تنها
زما نه کوه ډډه که زړګی دي وي کمزوری
چي سرې وينې څڅيږي د غوغا ځنې زما

(32)

جهان دي دی اې خدايه! څه عجبه ميخانه
چې مست دي کړه تمام يوه دي ورکړه پيمانه
نظر دي له نظره سره که غاړه تر غاړه
او زړونه او روحونه د يو بل نه بېګانه

(33)

خبره کړې خضرυ ته څه بنه وه سکندر
په سوز و ساز کښې مل شه ځه ته هم د بحر و بر
په شان د تماشګیرو تماشه کړې د جنګونو
ور دانګه ځان شهید کړه چې ژوندون دي شي بهتر

(34)

شه تخت د قبا خاورې ورسره هم تاج د جم
دي خاورې دا ګرجه او بتکده او هم حرم
لا پوهه په ځان نه یم چې زما څه حقیقت دی
د خاوري نه پیدا، نظر له عرشه سره سم

(35)

که ستا په موټي خاوره کښې دننه يې وي ایښی
یو زړه په غم د مینې سره غوټۍ پَرې پرې
نو چل د ژړا زده کړه د وریځو د سپرلي نه
د اوښکو په باران به دي ګلزار وټوکوې

(36)

مدام وینه نقشونه نوي نوي جوړوي
هیڅکله په یو شان نه وي قرار د زندګۍ
د نن دي هم نقشه لکه په شانې د پرون وي
نو خاوره کښې دي نه لري شرار د زندګۍ

(37)

که ذوق مي د نغمو کړمه جلوت وته سائل
نو ګوره نمونه به دمحشر مي شي محفل
که شوه مي اراده چي په خلوت شمه دننه
نو ځای به په زړګي کښې دا جهان کړمه کامل

(38)

په زړه، سینه کښې شی څه دی؟ پوښتې يې څه حالونه
چي مل د عقل سوز د محبت شه نو شه دل
په سوز د محبت سره زړګی ګوره زړګی دی
د دې نه بېنوا چي شه کوم وختې بیا دې ګل

(39)

خرد ویل هغه کله په سترګو کښې ځاییږي
لري د شوق نظر ځکه امیده سره بیم
په هیڅ وجه قیصی چرې د طور به په زړه نه شي
چي شته دی تمنا ګورې هر زړه کښې د کلیمυ

(40)

که دیر، که جماعت دی، که ګرجه، که صومعه ده
بغیر د موټي خاورو دي نور هیڅ نه کړه پیدا
د غیر ځنې به خلاص به د زړګي د مرستې نه شي
خو حیف دی یه غافله! چې پیدا نه کړه زړه تا

(41)

هیڅ کله د دنیا ښکلې په ژوند به نه شم ښاد
په دغه باب کښې یم له هره بنده زه آزاد
په باغ کښې د نسیم هسې څه وخت کښې ګرځېدمه
چمن مې که تازه ترې ووتمه لکه باد

(42)

زندان به پخوانی درله په خود کړي دا شراب
تازه چې ور له جام کښې اچولي ما شراب
په شان د پخواني پیرِ مغان د پاکو میو
پور کړي مې د سترګو د ساقي صفا شراب

(43)

زما کچه کنډول شه په دې میو جام د جم
دننه مې په زړه کښې سمندر وینه مدغم
د سر نه زما عقل بتکده وه جوړه کړې
په فیض د محبت د دې خلیلυ شوله مدغم

(44)

په دام د نن پرون کښې مي دی عقل بنديوان
د غوږ سترګو بتان مي دي د عقل معبودان
دننه په لستوني کښې يې بت دی پټ نيولی
زنار يې د بامبڼ هسي دننه په ګرېوان

(45)

هر چا له عقل سر کښېږ ایښی شوی دی درون
د نورو هسي تن دی زما هم د خاك و خون
خو بې زمانه ځوك هم په دې راز نه دی خبر
چي دی د خاك و خون دغه ضمیر مي بې چګون

(46)

په خواست چي د جلوې لاړلی طور لره کوم دم
نو پوهه شوم د ځان د حقیقت نه یې محرم
دپاره د آدم د لټولو قدم واخله
الله دی ګوره هم په جستجو کښې د آدم

(47)

زما له لوریه وایه هسي شانې جبرائیلυ ته
چي ما د ځان په شان ونه ګڼې ګورې نوري
زموږه د خاکیانو بې تابي ده د لیدلو
نوریانو څه لیدلې ده د مینې مهجوري

(48)

هما د علم ورك به دي په دام هله انښلي
چي ګېر يې په شکونو کښې او کم کاندي يقين
په کار که دي عمل وي نو محکم دي دا يقين کړه
د يو شه هغه يو غواړه مدام اوسه يك بين

(49)

د عقل جحابونو رانه پټه ستا څېره کړه
نظر مي پرېشان دی په طلب دي د ديدار
زما د زړګي شوق سره مدام اندېښني مل وي
اخته دي په کړاؤ کړم په غمونو ګرفتار

(50)

د مرګ له ويري رپي دغه زړه دي هر زمان
او زېړ يې له دې وېرې نه په شان د کور کمان
د ځان نه خبردار شه چي محکمه دي خودي شي
نو بيا که هډو مړ شوې يې ژوندی به جاودان

(51)

کوې د تن او روح مي د پيوند څه تپوسونه
چي ما په څومره څنګه کښې نيولی هډو نشې
مثال مي دی د ساه چي هر ساعت وي ناقراره
چي وځم د شپېلۍ نه نوشي جوړي رانه چيغې

(52)

په هسي شانې ما ته زما پير دي فرمايلي
چې ګوره دی هر نن کښې د صبا هغه پيغام
ساته دي دغه زړه تل د کاواکو معشوقو نه
په بل دی بې دياره دا حرم ګورې حرام

(53)

تپوس به د معنو د قرآن څه کړې د "رازي" نه
زموږه دا ضمیر یې د آیاتو دی دلیل
چې عقل بل کړي اور، نو همېشه پکښې زړه سوځي
او بس دغه تفسیر دی د نمرود او د خلیلυ

(54)

د ځان د شته او نشت په حقله ځکه یم خاموش
چې شم به خود پرست که چرې وایمه چې یم
خو پوهه نه یم هیڅ دغه ساده آواز د چا دی
چې ننه په سینه کښې زما وايي هو زه یم

(55)

زما له لوریه دا ښکلي شاعر وته ووایه
د سوز نه د لاله هسي هیڅ نشته دې فایده
د ځان په حرارت دي نشې ځان ویلي کولای
او نه پر بلوای شې د غمژن د شپې ډیوه

(56)

آګاه دي په ښو بدو زه څه یمه د جهان
چي تا يې دی جوړ کړی سود او زیان لره میزان
مجلس کښې دي تنها زما نه بل هډو څوک نشته
چي کړم په تورو سترګو تماشا دي د جهان

(57)

اې د حرم شېخه! لکه ته ترې خبر نه يې
چې جهان د محبت لره هم شته دی خپل محشر
او هلته نه ګناه شته، نه میزان نه حسابونه
او نه هلته تمیز شته د مسلم او د کافر

(58)

په نور د خودۍ خپلې نوراني چې شه کوم څاڅکی
سوونو ملغلرو کښې شي دی یوه دانه
په داسي قسم اوسه په مجلس کښې د يارانو
چې باغ شي په تا باندي د خلوت هغه ستانه

(59)

زه يمه سالکانو په دې باندي ناقرار
چې عقل په څه حل د دې خبري نه پوهیږي
زموږ په موتي خاورو کښې چې څنګه دا زړه اوسي
د خيال د هوسو دشت، دغه زړګی چې معلومیږي

(60)

چړي چي په ساحل دي ګرم نه کړي مجلسونه
کمزوری دغه ځای ده د ژوندون ټوله غوغا
په جن-ګ شه د موجونو سره دانګه سمندر ته
کوشش دي ذریعه ده که ته غواړې تل بقا

(61)

د سر نه زه تر پښو یمه د راز یوه خبره
نظر د سخن سازو نه شي ما وته کتلای
ویلې زه خپل ځان ته نه مختار شم نه مجبور
چې ژوند مي انقلاب دی هم په دې یمه ژوندی

(62)

د ژوند د انقلاب به نه کوې څه تپوسونه
د دې په رنګینو دي لا نظر ښه نه پوهیږي
له ذوقه د سفر ځنې به داسي قسم مست یم
چې ما وته منزل د لاندي کاڼي معلومیږي

(63)

که تا په سنګریځه باندي سم واچوه نظر
په فیض د تمنا به دي دا کاڼی شي ګوهر
غلام د زرو نه شې دا دي تله د تول نه ده
نظر دي دی جوړ کړی د زرو ځنې زر

(64)

سينې کښې مې دا زړه ؤ د پردو هسې ناشنا
نظر يې بېقراره تل په ذوق د تمنا ؤ
چې وې ليده آشنا زما د غيرې په هوا شو
خبر نه وم په دې چې د پخوا نه يې آشنا ؤ

(65)

د عشق د معاملو به تپوسونه هڅو نه کړې
په هغه رنګه شی دی چي تې غواړې په کوم رن-ګ
د څاڅکي نه زيات نه دی په سينې کښې دی دننه
حساب يې هڅو نشته چي تر ژبې شه کوم درنګ

(66)

نازکې غوټۍ ګوره چي خفګان ونه کړې نور
لا نور در له څه درکړي وايه دا د چمن کور
لښتی، ښکلي ګلونه، د مارغانو آوازونه
صبا سره شبنم د بلبلانو سحر شور

(67)

يو ورځې راته کړله مړاوي ګل هسي خبره
زموږه زندګي لکه پرواز دی د شرر
زړګی مي په محنت د جوړوونکي دی زهير
چي څومره يې کمزوری د قلم دی هر اثر

(68)

زموږه دا دنیا ده څومره لویه بې حسابه
ده ډوبه د مهي هسي د وخت په سمندر کښې
که تا چرې خپل زړه ته وکتل نو اوبه وینې
د وخت دغه دریاب د سرو شرابو په ساغر کښې

(69)

د باغ د بلبلانو سره یمه همزبان
او هم د بې زبانه غوټو یمه ترجمان
چي مړ شمه دا خاوره مي صبا ته حواله کړه
په دې چي منجور وم د ګلونو د بوستان

(70)

چي ښکاري دا ګلونه څه که وي چرې هم دغه
نو څه دي د لاله په سوي زړه سوي داغونه؟
چمن خو په نظر کښې زموږ موج دی د رنګونو
خو وکړه د بلبلو نه یې هم څه تپوسونه

(71)

زما که چرې لمر یې ته، نو زه دي یمه ستوری
او ټول زه نوراني یمه بس ستا په نظاره
په دې یمه نیمګړی زه، چي لرې یمه ستا نه
زما یې ته قرآن او زه دي یمه سیپاره

(72)

دا ښه چي خيال د يار مي په چشمانو کښي اوسيږي
غمونه يي ډيريږه هڅو تن که مي اوچيږي
نکته يوه ښودلي يو سالك ده هسي ما ته
کږه وږه لار غوره له منزله معلوميږي

(73)

د ماغ مي دی کافر پوره اچولی یې زنار
بتانو له بنده دی او هم دی پروردګار
مدام د عشق له غمه مي زړګی په وینو ژاړي
د دین او د قانون سره مي مه لره څه کار

(74)

که وي دا صنوبر یې یو آزاد غوندي بنده
په فیض یې د شرابو که باغونه دي ښایسته
که شمس و قمر ستوري یې دي واړه حرمونه
خو زړه د بنیادم یې دی لا بنده دروازه

(75)

له یو ستوري تر بله دي سوونه جهانونه
او په هر اړخ خواره دي لري لري آسمانونه
خو ما چي ښه په غور سره وکاته خپل ځان ته
نو دی هسي جهان چي یې میندای نه شي حدونه

(76)

که پښو ته دي وانه چول ځنځیرونه د تقدیر
یقین وکړه چي لار شته په ګنبد کښې د آسمان
باور که په ما نه کړې اوچتېږه چي يې مومې
که هر کله دي پورته که قدم شته دی میدان

(77)

د ځان په طلسماتو کښې مي زړه دی ګرفتار
زما د نور له فیضه په دنیا کښې دي انوار
تپوس د ورځو، شپو چې مي د لمر ځنې ونه کړې
زما د زمانې مخکښې تول ستوري دي تار تار

(78)

له فیضه د شهباز دی زما ساز کښې ژوندون
باهر زما يې څنګ هم مي زړګی کښې اندرون
ډیوې هسي ژوندی په تا، له تا نه بغیر مرمه
بیچونه بې زما نه وایه ته يې په څه ګون؟

(79)

یو موج دی ناقراره غوندي ساه مي ستا د
شپیلۍ هم مي نغمې په برکت دي ستا د
په غاړه د ابد د ولي موږ شوي واښه
رګونه وجودونه دي هر څه مو ستاد

(80)

سينې کښې دي دردونه د توحيد ؤ بې قراره
په دې وجه پيدا دي دا جهان د رن‌ګ و بوی که
زما چې د بېباکه محبت نه خفه نه شې
په خپله دي پيدا دغه عالم د های و هوی که

(81)

په چا پسې تاوېږې راته وايه ګورې څوك؟
هغه خو سم څرګند دى خو ته نه يې هويدا
که ګورې ته هغه څه به ونه وينې بې ځانه
تکل که دي د ځان وکړو نو مومې به آشنا

(82)

اول ځان په ادب که دى دي خوى د ماشومانو
که سم يې مسلمان نو لويي مه کړه په نسب
په وينه، په رګونو، په سور رن‌ګ او په څرمنې
که فخر دا عرب کوي نو پرېږده ته عرب

(83)

نه موږه افغانان يو، نه ترکان يو، نه مغل يو
له يو ښاخه پيدا يو واړه، يو مو دى ګلزار
په دې وجه حرام په موږ تميز د رن‌ګ و بوى دى
چې يو سره پيدا د څيلمې کل د يو بهار

(84)

دننه په سينه کښې زما شته دی يو جهان
په خاوره کښې مي زړه دی په زړګي کښې مي غمونه
د کومو ميو نور چې مي روښانه اندرون که
پراته دي صراحي کښې مي لا هغه شرابونه

(85)

زړګیه! اې زړګیه! اې زما خوږه زړګیه!
زما ته سمندر، هم یې ساحل، هم یې کشتۍ
چې ته زما په خاوره پرېوتې لکه د پرخې
یا ته که ترې زرغون شولې په شانې د غوټۍ

(86)

د ښو، بدو د حرف به څه کومه درته شرحه
خبره ده پېچې ځکه دا ژبه ترې ویرېږي
جدا شي کل ازغي هله، له ښاخه چې را ووزي
په څانګه کښې دننه یې تمیز هډو نه کېږي

(87)

یم غمونه په زړګي چې څوك نه لري پنهان
دم نو روغ یې خو بدن دی ولې نشته پکښې ځان
یو د روح که طلبګار یې نو د ځان دپاره غواړه
نم یو غم خو هسي غم چې نه یې سر وي نه سامان

(88)

تپوس يې هډو مه كوه يم ځوك د كومي راغلم
د ځان نه به تاويږم چې تر څو يمه ژوندى
په غيږ د سمندر كښې زه يو موج يمه بيتابه
كه تاؤ نه شم د ځان ځنې بيا نه يمه څه شى

(89)

سره د ډېر نموده لا ته پټ يې په پرده کښې
د شوق دغه نظر زموږه ځان ته نه پرېږدې
د ميو د مستۍ هسې په وينه کښې مې زغلې
په خوى يې بېګانه، په ګرانه لاسو له رائځي

(90)

سودا د قيام پرېږده په اخلاص کوه سفر
د لمر او د سپوږمۍ په شانې پاك دې كه نظر
د دين او عقل پنګه د دې نورو حواله كه
او غم د مينې پټ كه ځان څخه لكه ګوهر

(91)

اې عشقه! ما له راشه چې مراد مې يې د دل
زما ته هم پټې يې هم د دې مې ته حاصل
د خاورو نه پيدا دى دا د څيلمې زاړه شوي
اوس جوړ نوى آدم كه ته فى الحال زما د ګل

(92)

غمونه شاعري ده ولې خوښ مي دی غم
زما خوښي بې شانه دي دا چيغې دم په دم
خبر مي سکندر د دغه غم د مزو نه دی
چي خوښه مي نغمه د سلطنت نه ده د جم

(93)

نه زه څه په يو ښکلي اس د پاسه يمه سپور
او نه تعلقدار زه د شاهانو د دربار
زما دپاره بس دغه دولت دی همنشينه
چي ننه مي سينه کښې د لعلونو دی انبار

(94)

کمال که دي په کار وي د ژوندون چرې نو زده که
د سترګو غړولو سره ځان وته کتل
په شانې د اوبو د ګوټ، جهان د ستوني تېر که
په کار د دنګ اوچت دغه جادو دی ماتول

(95)

د خاورو نه پيدا دی ته خو وايې آدم زاد
جهان په لومه ګير دی تل د کون او د فساد

لېکن ته د قدرت دغه اعجاز وته هم ګوره
چي ایښې دی د بحر پې لښتي باندي بنیاد

(96)

که زړه دي شه بې خوفه نو زمرې دی ګورې رن-ګ
که دی شه بریدونکی، نو هوسۍ به شي پلنګ
که خوف دي چرې نه ؤ نو بېدیا دی لکه بحر
چي ویره دي پیدا شوه دی هر موج کښې پې نهنګ

(97)

په دې نه شومه پوهه يم شراب زه که ساغر
لمن کښې دی ګوهر زما که خود يمه ګوهر
چې زړه وته سم وګورمه هسي راته ښکاري
چې روح مي لا څه بل څه شی دی زه يمه ديګر

(98)

ښکاريړي هسي ښنتې وه مرغۍ زما په دام
او دي د دغه دام ځنې واته يې اوس حرام
د تن په ملګرتيا سره مي شرحه د روح وشوه
زما دغه خنجر لره برجوده خپل نيام

(99)

چې څرنګ له پيدا شي تمنا زما د دل؟
او بل شي په څه قسم له څراغ مي د منزل
دا څوك ګوري او څه ګوري زما په سترګو باندي؟
او ځای مي په دې خاوره کښې څنګ زړه شولو کامل؟

(100)

په باغ کښې د جنت چې ګرځېدمه پس له مرګه
نو ؤ لا په نظر کښې زما دا مځکه، آسمان
دا روح مې ؤ حیران ورسره شك شه په جګړه
جهان هغه رښتیا ؤ که تصویر ؤ د جهان؟

(101)

زموږ دغه وینا چي ده نقشه یوه نیمګړې
ده ګېره انقلاب کښې د سحر او د ماښام
شاید چي د قضا په سوهان باندي شي هواره
چي دی دغه پیکر خو لا تر اوسه ناتمام

(102)

په څه طریقه باندي د آسمان سیلاني لمره!
له دومره لرې ستړګو له زموږه را رسېږې؟
له خاورو څومره لرې یې بیا هم ورسره یو یې
اې لمره نوراني! وایه ته چرته کښې اوسېږې؟

(103)

د ځان دپاره لاره تیشۍ خپلې که جوړه
د بل په جوړه لاره باندي یون دی یو عذاب
که هر چرې له لاسه دي یو کار وشو څه لوی
که ؤ هډو ناکاره دی په ښو باندي حساب

(104)

نه وي د عارفانو هډو کار څه په منزل
او نه يې څه پروا وي په دې اور او اوبو ګل
چې ونه ګڼې دا ګني په تن کښې دی خوشحاله
د دغه سمندر څۀ غرض نشته په ساحل

(105)

یو ځلي خپل دلبر ته د فطرت خو مخامخ شه
دننه په دې ګټ کښې د خلوت څه له اوسیږې
چې تا لره الله ستر ګې ښې پاکې دي درکړې
د نوره يې بينا شه په خبره كه پوهيږې

(106)

په دې جهان کښې اوسمه خو يمه په خلوت کښې
او شوم له فارابي او افلاطون ځنې جدا
د چا ځنې مې کړی چرې خواست د نظر نه دی
په خپلو ستر ګو خود دی دا جهان ليدلی ما

(107)

نه دی څوك د آغازه د خودۍ ځنې خبر
چې نشته دا په دام کښې د ماښام او د سحر
د خضرυ اورېدلې دا نکته عجيبه ما ده
په عمر کښې د موج نه مشر نه دی سمندر

(108)

اې زره د ژوند د رمز دی غوټۍ ځخه حساب
چې پروت دی حقیقت پې په مجاز کښې بې حجاب
منمه چې تیغ د تورو خاورو زرغونیږي
خو سترګې یې غړیږي په شعاعو د آفتاب

(109)

که باغ دی که ځنګل د خدای په نور سره ښایسته دی
د خدای په میو ښکلی هم د ګل دی دا ایاغ
جهان کښې د چا شپه یې پرېښودلې نه ده توره
چې تل د دغه سوزه په هر زره کښې دی څراغ

(110)

په باغ کښې د نرګس د ګلو نوې غوټۍ و شوې
او خوب یې د چشمانو نه دی پرڅې و وینځه
نظر کوه خودی د بې خودۍ ځنې پیدا شوه
آخیر یې ومیندل هغه دنیا چې څه کاته

(111)

جهان له خپله ځانه هډو نه ؤ خبردار
کته یې په کوڅې د تمنا کښې چرته لار
له غیرې د عدم ځنې را وتښتېد په پټه
دننه په زړګي کښې د آدم شو په قرار

(112)

زما زړه يې ښه پوهه دی په راز د تن او ځان
چې دا ګومان ونه کړې ګنې مرګ دی په ما ګران
که پټ مې يو جهان شه د چشمانو نه غم نشته
سوونه جهانونه مې ضمير کښې دي پنهان

(113)

زما هسي اخته ګورې ګل هم دی په مشکل
او ګیر په طلسماتو کښې دی هم دی د محفل
اګرچې يې ګویا د دغه پاڼو ژبه نه ده
مګر څيري سينې کښې يې دننه شته دی دل

(114)

پېژندلی مي مزاج دی د لاله غوندي خود رويه
په ځانګه کښې دننه پېژنمه بوی د ګلو
په دې وجه مارغان د چمن واړه زما خپل دي
د راز نه د نغمو يمه واقف زه د بلبلو

(115)

جهان دی سراسر وينه ګلزار د تمنا
او هم دی زير وبم د دې په تار د تمنا
په مخکښې مي دا هر څه چي دي، ؤ او يا که وي به
ګڼمه يې يو دم زه د ژوند کار د تمنا

(116)

زړګی مي سر تر پایه بیقرار د تمنا دی
درون مي په سینه کښې هم د دې نه ده غوغا
زما نه همنشینه! زما غواړې څه خبرې
له ځانه سره یمه زه لګیا په مشغولا

(117)

د عمر دغه شوی دی د ژوندون دغه زما دوام
په شانې د مهي دی قراری په ما حرام
ویریږه د ساحل نه چي په غیږې د ساحل کښې
ذره بې قراري ده او اجل دی د مدام

(118)

خفه چي د بامبړ ځنې واعظه د ښار نه شې
که اووې راته ده وکړئ بتانو ته سجده
نظر کوه چي جوړ زموږه خدای کله آدم که
نو ده هم د ملکو نه سجده ده وته غوښته

(119)

که خیال وکړې سوونه بتان مات کړل حکیمانو
خو هغسي لا دی د هست و بود په بتکده کښې
په څه شانې قبضه کښې به يې خدای او فرښتې شي
چي را نغی آدم يې لا تر اوسه په قبضه کښې

(120)

زما د موتي خاورو نه زیږیږي جهانونه
نو راشه ځان له پنګه مي که جوړه د حاصل نه
د دوست د مقام لار دي ده د سر نه خطا کړې
په دې کښې مشوره واخله راځه زما د دل نه

(121)

که ناسته مي فطرت سره زرګونه کاله وکړه
او داسي يې مل شومه چي د ځانه جدا شوم
مګر په دې دوتکو کښې زما قيصه ده ختم
بتانو ته سجدې کړمه، جوړومه، ماتوم

(122)

په ارته فضا کښې زه د ازل چي الوتمه
له قيده د دې خاورو د دنيا خبر نه ومه
زما جوړې هم ستا په نظر کښې غټه بها وه
چي تا د دې وجود دغه بازار ته راوستمه

(123)

دننه چي په زړه کښې مي افکار دي دا دي څه؟
باهر رانه چاپېره چي اسرار دي دا دي څۀ؟
په دغه باب کښې ما ته صفا ووايه سالکه!
هر روح ګرځي، تنو نه په قرار دي دا دي څه؟

(124)

په دې کومه ناز چې ګدا یمه بې نیاز
شم ګرم، سوځم، ویلي په اثر د خپل آواز
زما دغه نغمو چې یې په اور کښې ودرولې
نو یم د سکندر په شانې زه آئینه ساز

(125)

که يې پوره واقف دي د خپل ځان په کيف و کم
نو جوړ که په هنر دي د شبنمه ځنې يم
تر څو به د سپوږمۍ ځنې ته خواست د رڼايې کړې
په فيض سره دي شپه توره روښانه که د دم

(126)

د دې مه کوه غم ګڼي ژوندون دی د زړه دم
او يا په دام کښې ګير دی زړه د بود او د عدم
د مرګ د خطر مه کوه غمونه کم نظره
فنا که شي دا دم زړه به باقي وي نشته غم

(127)

تر څو چې غلی ناست يې زما غيږې کښې زړګيه!
نو کند مې د شاهانو د خلعت نه دی بهتر
چې يې به پس له مرګه ته بيا هم زما سينه کښې
تل يمه ستا له لاسه په اميد او په خطر

(128)

زما د لوریه دا رنګي صفا صوفي ته وایه
مین دی په رب هم د حقیقت سره آشنا
غلام د همتونو د هغې کامل انسان یم
چې ویني تل الله د خودۍ خپلې په رڼا

(129)

د باغ نه د نرګس په شانې پټې سترګې مه څه
د بوی هسې بند شوی هم غوږې کښې مه تېرېږه
چې تا لره در کړې دي الله سترګې روښانه
نو ويښ په عقل زړه باندې ويده مه روانېږه

(130)

د ځان په شکل بت مې هسې ځان لره بنا که
نو خدای مې جوړ که ځان لره "ګويا" د ځان په شان
د ځان له دائرې څخې وتل راته مشکل دي
په هر شکل چې يمه خو بنده يمه د ځان

(131)

وينا کړله نازکې غوږې پرخې وته داسې
زموږ د چمن زادو نظر نه دی لا رسا
لمرونه بې حسابه چې دي هر هغه دنيا کښې
چې دنګ او چيت لرې، که نه لرې دغه دنيا

(132)

ګڼې به ته رازداره د آسمان ګورې دا مځکه
او شرحه د مکان ګڼه دا راز د لا مکان
په لوري د آشنا د مقام هره ذره زغلي
او دا رواني شګې یې د لاري دی نښان

(133)

بغير له تا نه څوك نه دی ضمير د كن فكان
او بې له تا نه څوك نه دی ښبان د بې ښبان
په لاره د ژوندون ښه زړور اخله قدمونه
چې نشته بې د تا نه څوك په مخ د دې جهان

(134)

زما د ميكدې د دروازې خاوره ده مځكه
او دی بره آسمان مي يو چكر د پيمانې
زما د سوز او ساز ټوله قيصه پوره اوږده ده
چې دی واړه جهان يې ديباچه د افسانې

(135)

فنا شه سكندر او هم يې توره او علم
او لاړه دولتونه ورسره تمامي سم
هميش د باچهانو نه پائيدار وي امتونه
نه وينې چې ايران هغسي شته دی نشته جم؟

(136)

زما چې دي زړګی وتښتولو له سینې نه
او لوټ دي کړله ګوره زما ټوله خزانه
اې! چا لره دولت د تمنا زما دي ورکړ
اې! تا مې د زړو غمه سره وکړه څهٔ کانه؟

(137)

جهان د رن-ګ او بوی زما د مخې نه فنا شه
او هم مځکه آسمان او څلور واړه طرفونه
چي لا مي رېي اې زرېه! ته د هغه د هنګامې نه
ك وغوښته آشنا دي د خلوت نه رخصتونه؟

(138)

لرم نه د پرېدي ځنې د ساز څه آګاهي
خو پوهه په دې یم چي د ژوندون آواز څه وي
په داسي قسم ما غزلي اووې په چمن کښې
چي ګل کوي پوښتنه د بلبل نه چي څوك دي؟

(139)

سندرې مي ښې مستې وویلې په محفل
انګار مي د ژوندون ننه باسه په دغه ګل
د عقل په رڼا باندي روښانه مي زړګی که
او عقل مي کره که په معیار باندي د دل

(140)

عجم مي د نغمو په برکت سره شه ځوان
له فیضه د سودا زما يې ګرم شه دوکان
بې لاري یوه ډله په میرو کښې ګرځېدله
چې جوړ که دی آواز مي د جرس ترې نه کاروان

(141)

زما په نغمو ګرمه شوله مځکه د ایران
آواز يې روغ جرس دی په بوتلو کښې د کاروان
په شانې د عرفي وایه نغمې د حدي ګرمي
چې لاره د ناشنا، سترې بارونو کړه اوښان

(142)

د خپلې بیتابۍ چې مې برسېره که انکار
نو زړه مې که پیدا نوې سینه کښې د ایشیا
زما د ژړا فیض يې سور انګار کړله دا خاوره
په شانې د بجلۍ مې درله زړه کښې کړه رڼا

(143)

په شانې د نسیم يې چې زه کړمه اواره
او شه لکه د ګل هسې مې زړه پاره پاره
زما دغه نظر پوره ظاهر لیدلی نه شو
مین -يې لېونی که ګوره ځنګ په نظاره

(144)

چي عقل د خامتا ځنې کپړه جوړه زري کړي
او جوړه په هنر يې کړه د کاڼي آئينه
نو وګوره جادو ته د خبرو د شاعر هم
چي جوړه د ترخو نه يې د ژوند کړه نوشينه

(145)

د ښاخ له تمنا څنې مېوه ده ما خوړلې
په راز د زندګۍ باندي یم څکه پوهه شوی
په دې دي پویوم ښکاري! وېرېږه د مالي نه
چي ما دي ګورې باغ له د سپرلي زېری راوړلی

(146)

شه خیال مي څه؟ چي راوړي د جنت د باغ ګلونه
را وښايي چي ما ته نوي نوي مضمونونه
د ګل د پاڼي شاني مي زړګی رېږي سینه کښې
په څاڅکي د شبنم باندي لوندېږي چي ګلونه

(147)

عجم په داسي قسم سمندر دی ناپایابه
پکښې شته ملغلرې د الماس هسي رن-ګ رن-ګ
خو زه خپله کشتۍ په هیڅ سبب نه چلومه
په هغه سمندر کښې چي پکښې نه وي نهنګ

(148)

چي کار ته د دنیا چرې ونه وایې کمزوری
زموږه هر یو دم خو د ابد دی پرده دار
په کلکه طریقه ونیسه نن او صبا پرېږده
چي پټ دي په لړمون کښې لا دننه د روزګار

(149)

منمه د خدایانو د یورپ نه دي ځان خلاص که
خو وګوره چي اوس کوږ قبرونو ته سجدې
دی هوی دي داسي قسم د هندوانو په شان شوی
بتان چي اوس د ګانو نه د لاري جوړوې

(150)

چي څیري به تر څو وي دا قبا دي د ژوندون
ترڅو به د میږو په شاني سوړي جوړوې
اوچت بره هوا ته شه، کړه خوی د باتورانو
تر کومي به ریګونو کښې داني به لټوې

(151)

په مینځ کښې د ګلونو جوړه ځان لره که ځاله
او چل د بلبلانو ځنې زده کړه د ژړا
که ته د ناتوانۍ نه هر چرې يې بوډا شوی
نو خپله برخه واخله د ځوانۍ نه د دنیا

(152)

په روح مي دي قسم وي چي دا تن ورلره جوړ شه
هوس دی د جلوې چي دغه ګل يې که دوه رنګه
چي روح ؤ ناقراره د رنګونو شمار يې نه ؤ
بدن ورځنې جوړ شه چي شه هر کله يک رنګه

(153)

د خاورو د يو قبر نه مي داسي شو تر غوږو
په مځکه کښې دننه شي کېدلای زندګي
که ساه مي پکښې وي به ولې روح پکښې نه وينم
چي څوك چرې ژوندون د بل په طمع تېروي

(154)

د خپلي موتي خاورې ځنې مه شه نا اميد
جلوه چي د تس نس يې او هم نه ده پائيدار
چي هر کله کالبوت نوی فطرت دلته کښې جوړ کړي
کمال ته رسوي په يو هنر سره خپل کار

(155)

جهان دی دا مکان ګوره يو شی د پوهېدلو
په دې مقام کښې ډېر ګلونه شته د ټولولو
د ځان د حقيقت نه چي ځان نه کړې نا خبره
دا روح دي هسي شی دی چي هم دا دی د ليدلو

(156)

ته واېي چي زه یمه خدای مي نشته په دنیا
او دا هغه دنیا ده چي يې نشته انتها
خو نه دی دغه راز راته تر اوسه ښیلی شوی
چي شته دي که دي نشته دا په مخکښې دي زما

(157)

زما پر دسترخان نه د مرغو شته دي کباب
او نه زما په جام کښې شته تازه ښکلي شراب
هوسۍ مي د ورشو په شنو وښو باندي تل پايي
خو وينه د زړګي يې ده نافه ګوره ناياب

(158)

زما د سوی په فيض دي د مسلم رګونه ګرم
چي اوښکې يې بې واکه له چشمانو څڅې ځي
خو دې مي د قيامت څڅې د زړه لا خبر نه دی
کتلي يې دنيا ته لا زما په سترګو نه دي

(159)

بيان د لا مکان کله کېدای شي په ويلو
د دې تکي تفسير ننه په زړه کښې دی هم ستا
په داسي قسم اوسي زما روح په دې بدن کښې
چي ويلي نه شي څوک دلته کښې شته دی هلته نا

(160)

له هر زرّه سره وي مدام د میني نوی رن-ګ
ملګری د ښیبنې کله مګری شي د سنګ
که ته يې کړی بې خوده او اخته يې په ژړا کړې
زه يې ګوره هم کړمه د ځان په رن-ګ کښې رن-ګ

(161)

د خاورو د دې دام څنې لا نه یې بهر شوی
که واېي چې رومي یمه لا یمه افغاني
او زه خو له اوله نه بې رنګه آدمي یم
او یم د هغې پسه بیا هندي او توراني

(162)

سودا د شاعرۍ راله زخمي کړ دا ځیګر
ریګونه ۀ د لارو چې شه موتې د شرار
د مینې په بیان باندې مې شونډې وې پرانستې
خو لا شه هغه راز په دې ویلو مستتر

(163)

د عقل او د علم څنې لاړلو په تېښته
په فیض د محبت یې که زړګی ځان لره خون
تپوس به د اقبال ملکوتې په حقله څه کړې
زموږه نکته دان حکیم خو غوره کړو جنون

%%%

افکار روميی ګل

لا تر اوسه نه لرم چمن کښې يار
زه يې ګل يمه روميی راځي بهار
د ولې اوبو کښې ګورمه خپل مخ ته
که روزي مي شي په دې د چا ديدار
د ژوند ليک يې چي په کوم قلم دی کړی
په هغې په ما پيغام ليکلی يار
د پرون سره مي زړه دی سترګې نن ته
د فردا مينې مي نوی کړ کردار

چي زرغون شومه د خاورو شومه ګل
هغه ستوری د پروين يم نه يم بل

دعا

چي شراب دي را له راکړه د فطرت د ميکدې نه
نو د دې په حرارت باندي کړه ويلي جام زما
د فرياد دغه ګرمي مي سرمايه د محبت کړې
يوه مسته کړې لمبه مي ته دا خاوره د سينا

پس له مرګه مې د خاورو د لاله ډيوه کړه جوړه
په دښتونو يې کړې روښانه چې تازه شي داغ زما

د اختر سپوږمی

اې مياشتې د اختر، شې پټېدی کله له سترګو
دي تاله د هر لوريه نه نظر ايښي دامونه
ځان ته وکړه پام د تشې غيږې غم دې کړی
سينه کښې دې پراته د څوارلسمې دې ډالونه

د فطرت تسخير

دآدم زوکړه

عشق وکښله یو چیغه، شه پیدا زخمي ځیګر
شه حسن په رپا، راغی خاوند چي د نظر
مخ سور شه د فطرت چي د مجبور جهان د خاورو
بهر شه ځه خودګر او خودشکن او خودنګر
خبر زر د ازل تیارې ته لاړو د آسمان نه
چي ویښ دي پرده دار شي واړه راغی پړده در
په غیږ کښې د ژوندون ویده بې خوفه تمنا وه
چي سترګې یې کړلې پورته نو جهان یې که دګر
ژوندون ویل ډېره وم په دې خاورو کښې بېتابه
آخير دغه ګنبد کښې د آسمان مي وموند در

%%%

دابلیس انکار

زه ناپوهه هلك نه یم، چي آدم ته به سجده کړم
دی له خاورو نه پیدا، زه یم له نسله د آذر

په رګونو د عالم کښې، ده ګرمي زما د وينې
که مي تندر هسي غاؤ دی، دومي دی لکه صرصر
که نظام د عناصرو دی، که ربط د ذرو دی
ورانولی، جوړولی، شمه يې يمه اور د بښيبنه ګر
دغه خپل جوړکړی مات کړمه، تمام ذرې کړم
بيا د دې خاورو زړو نه، يې کړم ساز نوی پيکر
دا آسمان دی چوړ ليدونکی، دی يو موج د سمندر مي
جوړوونکی د دنيا دی، حرارت مي د جوهر
که دي ستوري دي جوړ کړی ،چوړ لولې درله ما دی
په جهان کښې دي دننه، د ژوند روح يمه مضمر
که دي تن لره ساه ورکړه، حرارت ور له ما ور که
په سکون يې ته رهزن شوې په تپش يې زه رهبر
د تن-ګ ظرفو نه خواستونه، د سجدو چرې زه نه کړم
زه قاهر يم بې دوزخه، بې محشره يم داور
دا خاکي آدم دي ډېر دی، پست فطرته کم نظره
که پيدا دي شه په غيږ کښې، شي به زوړ زما پر در

آدم ته لمسون

د سوز ژوندون غوریز دی، له سکونه د دوام
باتوران کونترې کیږي، خو چې وښنلي په دام
بغیر د سجدو نه، نور ته هیڅ کولای نه شې
سر د سروي غوندي دنګ کړه چې دي سورږ دی دا خرام
د تسنیم کوثر نومونو، درنه ذوق د عمل واخیست
د انګورو د ښیښې ځنې، شراب جوړ که ګلفام
دا نیکي او بدي دواړه، دي تش وهم د مالك دي
د عمل مزه به ګورې، خو که وا دي خسته ګام
یوه نوې باچهي درته، نن ښایمه څه پاڅه
لړې وغړوه سترګې، چې یې وویني نظام
یې وروکی غوندي څاځکی، شه تا بناکه ملغلره
د آسمانه څه کوزیږه، نیسه بحر کښې مقام
ته یو توره یې نامداره، څه په څټ د جهان کښېنه
چې ظاهري دي خوبۍ شي، را بهر شه د نیام
د شاهین هسي په ښکار باندي، ور خلاص شه د تنځرو
چې شاهین لره د ځالي، ناسته مرګ دی د دوام
ته له دې نه خبر نه يې، شوق په وصل باندي مړ شي
دوامي ژوندون څه شی دی، خو یو سوی دی ناتمام

آدم له جنت نه را ووځي اووايي

څه ښايسته به وي دا ژوند، كه سر تر پايه سوز و ساز شي
د ښتونو غرونو زړونه، چې په يو دم كښې ګداز شي
د پنجرې څنې د باغ، په طرف لار جوړول غوارې
د آسمان سفر كول دي، چې د ستورو سره راز شي
د باطن په اثرونو، د ظاهر په نياز باندي
يو نظر د خريدار چې، دي حرم وته د ناز شي
كله هغه يو ليدل دي، د ګلونو په هجوم كښې
د ازغي او ګل په منځ كښې، په كار كله امتياز شي
واړه سوی يم ناتمام، تمامي درد د تمنا يم
په ګومان يقين وركومه، چې تلاش باندي فدا يم

د قيامت ورځ

(آدم د خدای په حضور كښې)

ستا د لمر په بركت مې، د زړګي ستوری روښان شه
د دنيا تياره روښانه، مې د زړه شوه په تنوير
سمندر مې هنرونو، په يو تنګه لار روان كه

په تيشئ مي كړله جوړه، د غر زړه كښې جوی شير
كه سپوږمۍ ده، كه زهرا ده، دي په دام كښې مي انښتي
كار ايستونكى عقل ما له، جوړ جهان كړلو راګير
هم پر مځكه شوم دننه، هم آسمان ته وختلم
كه لمر دی كه ذره ده، په جادو مي كړل اسير
كه تيرنګو د دنيا كړمه، د لارې نه بې لارې
غلطي راته معاف كړه، و بخښنه راته تقصير
جهان نه راته قابو كښې، څو چي مل ورسره نه وم
چي د نياز كمند دي واچوو، ناز به هله كړې اسير
چي په ګرمو اسويلو مې، دا د ګټې بت شي ويلي
ؤ زنار ترل بې ما له، په دې وجه نا ګرېز
د عقل په دام نښلي، چي فطرت د چا چالاك وي
او د اور پيدا ابليس، پاتې د خاورو شي غلام

د ګل خوشبوئ

په ګټ ګښې د جنت يوې بېتابې حورې اووې
دې پورې د آسمان نه خبر نه كړمه هيڅ چا
نه پوهه په مطلب د ورځې، شپې، سحر، صبا شوم
او هم په او شه، مړ شه دی حيران عقل زما

د ګل هسي د څانګې نه پیدا شوه بوی ترې جوړ شه
د نن صبا جهان ته په دې شانې راغله دا
چې پرا یې نستې سترګې غوټۍ شوله په خندا
شه ګل، او دورېده پر مځکه پاڼه۔ پاڼه بیا
د هغه نازولې چې آزاده شوه د بند نه
شه پاټې اسویلې چې بوی یې نوم دی پر دنیا

دوخت چیغه

لمنه کښې مې لمر دی، دې مې ستورې په ګرېوان
که ګورې مې هیڅ نه یم، ګوره ځان ته یم دې ځان
که دښت که ښاریه ده، حویلۍ که شبستان
کله عیشِ فراوان یم، کله درد، کله درمان
زه "توره جهانګیره"، هم چینه یم د حیوان
چنګېز ؤ، که تېمور ؤ، زما یو موټۍ د خاورې
فساد ؤ د یورپ مې، یو بخرۍ د انګار
انسان او کل جهان یې دی زما نقش و نګار
سره وینه د ځوانانو مې سامان دی د بهار

که ګرم اور زه يم، نو هم چمن زه د رضوان
هم ولاړ او هم روان يم، دا عجبه تماشه ده
شرابو کښې د نن مي، اثر ګوره د صبا
درون مي په ضمير کښې، جهانونه دي بلا
سوونه شهابونه، ګنبدونه ډېر خضرا
لباس يم د انسان زه، هم قميص يم د يزدان
زما فسون تقدير دی، او تدبير دی ستا فسون
مين ته په ليلا، زه بيابان دي د جنون
د روح په شانې پاک يمه، زه ستا د وسوسو نه
که راز يې زما ته، زه هم راز د اندرون
د ځانه دي پيدا يمه، هم تا کښې زه پنهان
زه دي رهرو، ته مي منزل، زه دي پټی، ته مي حاصل
ته ساز يې په سل رنګه، دی راټول په تا محفل
په آب و ګل کښې ګرځې، که په لاس دي راغلی دل
په جام دننه پروت دی، سمندر پوره کامل
ستا له يوې څپې پيدا دی همګې زما طوفان

سپرلی

(1)

څه پاڅه شه دیره، غرونو، دښتونو کښې بهار

بلد ل کوي چ غار

مر غئ ق طار ـ ق طار

د پر غاره د جوئ ار

هرحـ ٔای دی لا له زار

د په کار ي دی دد يدار

څه پاڅه شه دېره، غرونو دښتونو کښې بهار

(2)

څه پاڅه باغ و راغ ته قافلې راغله ګلونه

عح ب س : کلي باغو نه

مر غئ کړي آوازو نه

سپړدی شي سره ګلو نه

د ګل نوي رنګو نه

دع شق نوي داغو نه

څه پاڅه باغ و راغ ت قافلې راغله ګلونه

(3)

چغیږي بلبلان د صوارلکو ګوره خروش

د د اغ ويړ نه د په حـ .وش
ته ١ يږ و لي خاموش
داو خت نه دی د هوش
صفا شراب کړه نوش
بږغد يږه س : ه ګلډ پوش

چغيږي بلبلان د صوالکو ګوره خروش

(4)

د ګټ نه را بهر شه د صحرا په لوري ځه

ندیَ څ خه کس : ينه
اود .و ته د پام کوه
نرګس ته و ګوره
د د اغ د زړه ټوړ ته
ت ندی ١ يږ س :کلوه

د ګټ نه را بهر شه د صحرا په لوري ځهٔ

(5)

شه پوهۍ په حقيقت، اې له ظاهره بې خبرا

ګلو نه سرا سر
ترنيم سره اکثر
پرده پې ځيګر
دا پرخه د سحر
شفق ته کړه نظر

شه پوی په حقيقت اې له ظاهره بې خبرا

(6)

د باغ خاورو رازونه کړه ظاهر د کائينات

هر خوا وينه صفات
جلوې دي هم د ذات
ګمان پې حيات
حيرت ته مات
تمام دي ثبات

د باغ خاورو رازونه کړه ظاهر د کاينات

%%%

دایمي ژوند

ګومان مه کوه دا چې ختم کار شه د مغانو
شراب شته نا څکلي ډېر، رګونو کښې د تاك
چمن دی ښه لیکن پکښې غوټۍ هسې مه اوسه
قبا یې چې د ژوند ده د صبا په پوکو چاك
د ژوند په راز که پوه یې، مه یې اخله، مه یې غواړه
له خاره د آرزو څنې زړګی چې کوم وي پاك
د غر هسې محکم به تېروې همېشه عمر
که خس شوې نو باد تېز دی هم یې اور دی خطرناك

دستوروخیالات

(1)

یو ستوری داسې اورمه، بل ستورې ته ویل
په بحر کښ-ې پیدا یو مګر کوم مو دی ساحل
سفر خو یې اخښلی دی زموږه په خمیر کښې
مګر د قافلې زموږه چرته دی منزل

(2)

که ستوري اوس هم دا وي لکه دوی چې ؤ پخوا
د عمرونو د ځلند نه راته وايه کوم دی سود
په دام د زمانې کښې تل عمري يو موږه ښتي
دی هغه بختور چې د چا نشته دی وجود

(3)

د داسي درنو پيټو تاب لرلی څوک شي کله
د داسي زندګۍ نه خو نشت والی ؤ بهتر
دا شنه ارته فضا مي په هيڅ وجه نه ده خوښه
د داسي بلندۍ نه ؤ بهتر د مځکې سر

(4)

غوريز رانه انسان دی، چې دې تل دی ناقرار
پر آس د زمانې باندي دی سپور لکه شاه سوار
قبا يې برابر ښه د قيامت سره د ژوند ده
نوې۔ نوې منصوبې کاندي هر وختې نوی کار

ژوندون

یوه شپه ژړل وریځ د سپرلي داسي
زندګي خو بس ژړا ده دم په دم
شه یو پړق تیزي بجلۍ ورته دا اووې
نه خطا شوې، ژوند خندا ده د یو دم
خبر نه یم باغ ته چا دا خبر یوړو
سره کور کښې دي لګیا ګل او شبنم

%%%

د علم او عشق خبرې

علم

نظر مي د اوو څلورو دی رازدار
په کمند کښې مي جهان دی ګرفتار
زما سترګې جهان بینې په دنیا شوې
د آسمان نه مي هورې نیشته څه کار
وایي رن-ګ۔ رن-ګ له نغمې مي دغه ساز
زمانې ته مي ښکاره که هر یو راز

عشق

په جادو دي سمندر که سور انګار
باد شه تود لکه سموم او زهردار
چې زما چرې اشنا وي نو وي نور
چې جدا شولې زما نه شولې نار
په خلوت کښې د لا هوت شولې پیدا
خو په لومه د شیطان شوې مبتلا
راځه چې دا جهان کړو ګلستان
چې کړو دا بوډا د نوي سره ځوان
راشه درد مې د زړګي ځنې لږ واخله
چې جنت جوړ کړې د لاندې د آسمان
له ازله ځنې یو سره همدم
د یوې نغمې یو دواړه زیر وبم

د ستورو سندره

ده هستي مو خپل نظام
ده مستي مو خپل خرام
ګرځنده یو بې قیام

دا مو ژوند لره دوام

ځي آسمان زموږ مراد هرڅه ګورو مخکښې ځو

د شهودد غه ج لوه
دن مود ا يې بت کده
دژو ندون دا معر که
دوحـ ود دا تناز عه

د دنيا دا تماشه هرڅه ګورو مخکښې ځو

هم دحـ ن ـــــــــــــــــ ک د غه ګر مې
دهو شيارو ا يې خامې
ت خت و تاج سره سولې
د شاهانو تد اهې

د آسمان دغه بازې هر څه وينو مخکښې ځو

لاره ـ لاره سروري
ب نده پرېسـ : وه حـ پاکري
ذ شته زاري وقېـ صري
ختم شوه سکندري

شوله خلاصه بتګري هر څه وينو مخکښې ځو

څه　　چې　　خاورې و　　کړ　　.وش

ا　　بې بند　　یاده　　خو　　سخت　　کوش

ک　　له کا　　ندي　　نايې و　　نوش

ج　　نازه ا　　يې ک　　له د　　پردوش

مالك هم حلقه بګوش، هر څه وينو مخکښې ځو

ته اخ　　ته د　　په　　پون وچ　　ند

کړي د　　حل ا　　يې ع　　قل ب　　ند

ل　　که هو　　سی　　شوې د　　په کمه　　ند

ډد　　زد　　.ون او درد م　　ند

نشيمن مو دی بلند، هر څه وينو مخکښې ځو

　　څه د　　پرده ده،　　څه ظ　　هور؟

　　څه بند　　یاد دتد　　یارې　　نور؟

　　څه دي　　سترګې، دل،　　شعور؟

　　څه ف　　طرت دی نا　　صبور؟

څه نزدې دی څه دا دور؟ هر څه وينو مخکښې ځو

دي دا ډد　　ردي　　ما　　ته　　کم

کال دی　　ما　　لره د　　یم دم

ستا د په غد يږکښه :ي ود ينم د يم

خو صابر د ي د په شبنم

موږه ګورو بل عالم، هر څه وينو مخکښې ځو

د سحرنسيم

د لوريه د درياب د غر د سر نه زه راځم

له کومه مي آغاز، خبر د دې نه هيڅ نه يم

زه زېرې د سپرلي خفه بلبل له ورکوم

ګلونه ورله سپين د ځالي لاندي زېږوم

له ښاخه د ګل تاؤ شمه، وښو کښې ورغړم

باهر يې د وجود نه رن-ګ او بوی را وباسم

چې ځانګې يې زما په ګردشونو کړې نشې

په پاړو د ګلونو د رېښمو په ځان ځم

د غم د محبت ځنې شاعر چې په ژړا شي

شريك يې په ورو- ورو زه د دې غم د چيغو شم

د باز نصيحت خپل بچي ته

شه خبر، یو کل بازونه یو تبر
د زمري مو زړه، که یو موټی وزر
ښه محکم لره تدبیر، کوه نیکي
نیسه غټ یې دلاور او غیرتي
د تنځرو سیسو مل چي ګوري نه شي
خو د ښکار په نیت که ته ورسره ځي
کوم یو قام چي وي کمزوری غورزېدلی
پا کوي په خاورو تل مشوکي خپلي
شوه د ښکار له لاسه ښکار، هغه باښه
چي یوه یې ښکار سره شوه عقیده
داسي ډېر شکري پرېوتي دي په خاك
چي له لاسه د چرګانو شو هلاك
ځان دي وپېژنه ښه تېروه ژوند
اوسه کلك او ښه زړه ور او طاقت مند
نزاکت ده مدام برخه د سیسو
ځان که سخت لکه د ښکرو د هوسو
په جهان کښې چي څه قدر شته ښادي
وجه یې کار دی مضبوطي او محکمي
ویل ځوی وته باتور چي اې پسره!

ده د لعل ځنې یو ځاځکی وینه غوره
د هوسو، ګډو، په شان مه شه رمه
خلوتي دي د نیکونو په شاه یه
دي د خپلو مشرانو نه مي یاد
چي د ځالي په شجر مه ږده بنیاد
چي مقام نه کړې پټی او نه باغونه
دي په غر او په صحرا کښې جنتونه
ټولول دانه پر مځکه ده خطا
میراثه مو د آسمان ده شنه فضا
چي پر مځکه کوم اصیل ایښې ده پښه
د چرګانو نه سیوا شه کمینه
کاڼي، ګټي د بازانو دي فرشونه
چي تېزیږي په دې کاڼو یې نوکونه
یې د ذات نه د زیړ سترګو د صحرا
د سیمرغ په شان ده لویه خونه ستا
د غزا په ورځې وینه اصیل ځوان
را وباسي تل د بور نه چشمان
الوتو کښې دي اثر دی د نوري

ده رګونو کښې دي وينه کافوري*
د شا تېښتې ګرځنده آسمان د لاندې
هغه خوره چې ته يې ښکار کړې لاندې باندې
خو د بل ګټه ځوانان چرې نه خوري
په وينا د نېکو نېک عمل کوي

د کتاب چينجی

يوه شپه کتب خانه خپله کښې اورم
چې پتنګ وته چينجي وې د کتاب
ما ليدلي د سينا کل کتابونه
هم کتلي د حکيم مي د فارياب
خو د ژوند په مصلحت نه شومه پوه
زړه کښې نه مومم رڼا زه د آفتاب
دې پتنګ نيم سوځېدلي ورته اووې
حل کولای دا نکته نه شي کتاب
ښه ژوند وي تر و تازه په حرارت
ورکوي د الوتو ژوند له طاقت

%%%

* د باز په ډول يوه سپينه ښکاري مرغۍ چې د ترکستان په غرونو کښې اوسيږي.

کبراوغرور

د غر یوې نالې ته یخ د کبره ویل داسي
بې حده ډېر تن-ګ کړي یو موږ ستا دغه رفتار
روان يې څه بې خوفه، د مستۍ نه وهې چيغې
مدام دي زور او شور د تېره کاله وي بسيار
د غر د اوسېدونکو نه يې سيال په يوې لارې
ځان مه ګڼه اولاد کښې د وريځو د کهسار
تاويدنه، رغړېدنه، بهېدنه دي په خاورو
چرته بله لاره واخله ځه په لور د مرغزار
لبنتي ورته ويل چي مکړه دومره سپکې سپوري
غرور او کبر تل وي د ناپوهه خلګو کار
چي ساری نه یم ستاسو زه، بس ائ‌ ِ دی درنه لاړم
د لمر نه دي خپل ځان درله ساتل مګر په کار

د ريدي ګل

يم هغه شعله چي د ازل نه د عشق غيږ کښې
پخوا د عندليب، پتنګ نه نور مي پړقېده
د لمر نه يمه لوی هرې ذرې کښې زما نور دی

میندلي دي آسمان زما د اور نه ګرمېده
سینې کښې د چمن لکه د ساه شوم ور دننه
په نم چې مي د خاورو نه یو ښاخ و ټوکېده
زما نه يې سوې یوړه وې شه غېږ کښې مي لږ غلی
خو کله غم ځپلی زړه زما غلی کېده
د ځانګې تنګه ګېډه کښې يې وخواړه پیرونه
د ګل مقام ته هله مي جوهر ورسېده
په لار کښې راته پرخې ملغلري اونوستلې
سحر راته مسکی شه نسیم ماته غزیده
بلبل خبر که ګلو، چې ما بیلودل سوزونه
وې ګرانه يې سودا وکړه د ژوند او ژړېده
په دې وجه مي لمر ته که ګریوان پاره پاره
که ما ته را عطا کړي هغه سوی مي دوباره

حکمت او شعر

ورك په دوره کښې د اوښې بوعلي[رح] شه
ده، رومي[رح] په لاس نیولې کجاوه
ده د بحر تل کښې وموندہ ګوهر
هغه خس هسي ګهنمڼ کښې شه دېره

حق چې شي بې سوزه نو حکمت شي
شعر ساز شي چې پرې سوز کوي پيره

اوراورکی

په پنګه د ژوندون چې شوه مړه يوه ذره
د شوقه هسي سره شوه پتنګې يې کړله زده

روښانه يې کړه شپه

د لمر ستړی پلوشه شوله راغونډه شوه شرر
د ژوند د حرارت په برکت شوله سره زر

اواوې شه نظر!

پتنګ ؤ بې قراره هر طرف ته ؤ په کو
په شمع وشوه داسي چې شو دواړه سره يو

ببخي شولکه يو

او يا وړوکی ستوری د سپوږمۍ د خوا و شا
د مځکې خوا له راغی په غرض د تماشا

دلوريه د سما

او يا وړه سپوږمۍ چې دی يو پړق يې اختتام
احسان د پلوشو د لمر په ځان ګڼي حرام

هرځای لري مقام

درته ګورمه شب تابه، دی بدن دي واړه نور
ښکاره دي الوتلو کښې شته غيب او هم حضور

دستور دي د ظهور

تيارو کښې د دې شپو يې د مارغانو رڼا ته
له فيضه د کوم سوز دي وايه دي دا پړقېده

دا ګرم ګرځېده

د خاورې ځنې موږه هم د څيلمې يو پيدا
که وينو که نه وينو، په هر حال مو ده ګړا

تر مراد نه شو رسا

خبره درته وايم پټه ښه کلکه پخه
د مقام په تمنا مه شه همېش په وړاندې ځه

تل ښايه جلوه

حقيقت

ويل يو ځل دوربين پوره باتور هسي كرګس ته
زما چې په نظر كښې، دا څه وينم دى سراب
ويل ورته ځواب كښې په دې شاه هغه هوشيار
چې سراب يې ته ګڼې زه يې پيژنم دى آب
د ويخ نه د درياب ورته ماهي وويل داسي
چې څه خو شته ولې اخته په اضطراب

حُدي ((د حجاز د ساروان نغمه))

اې ز ما اوسه :ې شم زار
ئې هو سئ مې دتا تار
دی در هم که مې دې نار
که دا لړ دی که بډ سیار
ا ېي دو لت مي ته بد يدار

قدم واخله په تلوار، چې منزل مو لرې نه دی

ته مې س :کلې محبود ا
مع شوقې س :کلې ز ما
ا ېي د حورو نه اعل ى
د ليلا ځ نى سيوا
نازولی د صحرا

قدم واخله په تلوار، چې منزل مو لري نه دی

د په ګر مي کسه :ې دآف تاب
سمندرکسه :ې د سراب
د په رېه اکسه :ې دمه تاب
ح ئې د په شانې د شهاب

او حرام د په تا دی خواب

قدم واخله په تلوار، چي منزل مو لري نه دی

ته ورد يځ ۱ يې خرا مان
ته کښتۍ ۱ يې د باد د ان
ته رهد ږد خ ضر شان
دی هر ګران در ته آ سان
د زره سر ۱ يې د ساروان

قدم واخله په تلوار، چي منزل مو لري نه دی

ستا سوز دی دا ز مام
ګنم سازدي دا خرام
۱ يې خوروڅس : لو مدام
سفر کړې ع لی ا لدوام
سترې کد يږې د په قد يام

قدم واخله په تلوار، چي منزل مو لري نه دی

که ماس : ام ۱ يې د په ي من
۱ يې سحر له د په قرن
ستا دی دا شګی و طن

دي دي پسـ :و له يا سمن
ل كه هو سی وي د ختن

قدم واخله په تلوار، چي منزل مو لري نه دی

كړه سپوږمۍ ستړی سفر
شا ته لاړ له د غر
شه مـ شرق و ته سحر
ختم شپه شوه سرا سر
د مد ړو هوا شوه سر

قدم واخله په تلوار، چي منزل مو لري نه دی

دي نغ مې خوږې ز ما
زد ړود .م ا ې دلرد !
د كاروان حـ .رس دی دا
غم لړ لې غم رد !
اې حرم با ندي شيدا

قدم واخله په تلوار، چي منزل مو لري نه دی

%%%

داوبو څاڅکي

مدعا چي ده تازه مضمون زما
نو روا دي که زرېِ وایمه بیا
"د وریځي چي یو څاڅکی پرېوته
شرمنده شه چي يې بحر ولیده
چي په محکښې زه د بحر یمه څه
که دې وي حقه ده هیڅ نه یمه زه"
خو دریاب ورته په چیغه اووې دا
په دې خپلي کمزورۍ نه شې خطا
دی لیدلی دي ماښام او هم سحر
هم لیدلي دي باغونه دښت و در
په وښو هم پر اوړو د دې سحاب
پرقېدلی يې له فیضه د آفتاب
کله ت-ک د ځنګل سره شې مل
د چمن د لېونو کله شې مل
کله شې ته په انګورو کښې مستي
کله خاورو کښې خاموشه دي هستي
يې زما له تېزه موجه نه پیدا

وې له ما ځنې پيدا بيا شوې زما
راشه کښېنه مې خلوت کښې د سينې
شه جوهر مې د زړګي د آئينې
شه په غېږ د سمندر کښې مې ګوهر
چې د ستورو او سپوږمۍ نه شې بهتر

د خدای تعالٰی او انسان ترمنځ خبرې

خدایΨ

دنيا مې تمامې له يوې خټې نه پيدا کړه
او تاسو پکښې جوړ کړه د ايران تاتار ملکونه
د خاورو مې پيدا کړه درله ځنګ سوچه فولاد
دې تاسو ترې جوړ کړې غشې تورې ټوپکونه
ته ونو د باغونو له تبرو نه سازوې
د باغ ښکلو مرغو لره پنجرې ته جوړوې

انسان

شپه دې جوړه کړه نو ما ساز که څراغ
که را دې که کنډول نو جوړ که ما ترې نه اياغ
چې کهسار او بيابان، ځنګل، دې جوړ کړل

نو ګوره چې ما جوړ کړل ترې پټې، چمن او باغ
د کاڼي نه مې جوړ کړه درله څنګ ښکلی آئین
د زهرو نه جوړومه په هنر سره ګبین

ساقي نامه*

دا څه ښکلی موسم دی ګوره څه ښکلی بهار
چي ستوري الوتونکي شو پیدا په مرغزار
بهار کړه د تارو د وزرونو په شان مځکه
او شولې فوارې د ملغلرو یو آبشار
چي هر پله نظر ځي په ګلونو کښې ارغړې
هوا ده چي هر خوا کوي مستي په سبزه زار
په غاړه د لښتو خو دي ښایست د غوټو ولید
په لاس کښې وي آئین لکه د ډېر ښکلي نګار
چي څنګه يې خواږه او مزیدار دي آوازونه
چي غوږو له را رسي د هر کټ نه د ګلزار
په تن کښې ساه په ساه کښې مي بیداره تمنا شي
په شور د تاروګانو، د بلبلو په چغار
د دنګو- دنګو ونو د مرغو آواز ته ګوره
شو څنګه د نغمو سره ګډ وړ د جوئبار
سرې چي ګوري وايي چي جنت جوړې الله
د پورته نه را کوز که جوخت لمن ته د کهسار

* د کشمیر په نشاط باغ کښې لیکل شوی ؤ.

په دې چې مې بندیان د دې جنت په رحمتونو
دمه شي لږ له غم نه د سختۍ د انتظار
په باغ کښې دا ګړی چې دانه غوارم څه به غوارم
په کار دي را له مې، رباب، کتاب سره نګار
زما خوږه ساقي د سپین بشر نه دي قربان شم
مې راکه له نیکونو مې چې پاتې دی یادګار
په جام کښې هسي شان لږې اوبه راته عطا کړه
چې نور هسي روښانه شمه، ګرم لکه نار
ګلونه د لاله مې له ویدو خاورو پیدا کړل
چې خاورې پرې زما شي د جنت هسي ګلزار
د کاشغر نه هندوستانه پورې هر خوا ته چې ګورې
نو هغه یو انداز دی د مرغو د هر دیار
په سترګو د قامونو کښې شوې هغه اوښکې وچې
چې جوړ به یې اثر که د ازغو ځنې ګلزار
عادت مې د غلامۍ سره دا رن-ګ له کشیري* شه
چې ځان له یې بتان کړه دغه کاڼي د مزار
ضمیر یې د خیالونو پاکیزه ؤ نه خالي شه
له ځانه خبر نه دی دا د ځان نه شرمسار

* د کشمیر اوسېدونکو ته کشیري هم ویلی شي.

د ده په سر آقا ئي قبا اغوندي رېښمينه
د ده په نصيب ريخي، چيرړانګي تار په تار
فروغ يې د نظر نه په چشمانو کښې ليداى شي
او نه يې شته زړګى درون سينه کښې نا قرار
د هغه ميو څاڅکي د کشمير په خاوره او که
چې د دې سړو ايرو نه را برسېر کړي انګار

شاهين او ماهى

ماهي بچي ناغس دا د شاهين بچي ته اووې
پرې دي د موجونو دا د سيلمې نه دريا
په مستې ناکې لکه وريځ شته غريدونکې
پکښې شته بلاګانې قسم- قسم له بلا
درانه يې سېلابونه عالمګير او تېز رفتار
سينې کښې اندرون يې ملغلرې شته يکتا
بهر يې د سېلاب د دائرې نه وتى نه شو
کښته، پورته، لاندي، باندي را چاپېر دى رانه دا
په شانې د زلمو مدام په دو باندي روان دى
کمي يې د قوت هډو ليدلي نه دي چا

بچي چي د ماهي په وینا خپله کبنې راسور شه
بچي ته د شاهین وته مسکی شه په هوا
ویل یې زه شاهین یم زما کار څه دی پر مځکه
زما د وزر لاندي سمندر دی که صحرا
هوا ته پورته والوځه ور تېر شه له اوبو نه
پوهېږي د دې راز په حقیقت باندي بینا

%%%

اوراورکی

څه اورمه، یو ورځې چي ویل اور اورکي
نه یمه زه مېږی چي ګني خوی مي دی چیچل
بغیر د اور غوبنتو نه، سوځېدل نه ده څه ګرانه
خطا دې په ما باندي د پتنګ ګومان کېدل
که شپه توره لکه سترګې د هوسۍ شوه
د ځان په رڼایي به زه مدام کومه تلل

تنهائي

بېتابه موج د بحر ته مي اووې ورله لاړم
وهې چي تل د وونه حل کوې د څه مشکل؟
سينې کښې دي بې شماره قيمتي شته ملغلرې
زما د سينې شانتې لرې ته هم جوړې دل؟
په غورځنګ لاړه له غاړې هيڅ ګويانه نه شه دی
بيا لاړمه يو غر له، ورته وې مي دا ښه نه ده
چي اورې په غوږونو د غمژنو تل ژړا
که په زړه کښې دي وي پروت د وينې څاڅکې لکه لعل
نو وکړه ما غمژن سره څه قدرې مشغولا
نو چپ شه ساه يې راښکه هيڅ ګويانه نه شه دی
نو لاړمه ترې لرې د سپوږمۍ مي تپوس وکړو
چي وايه مسافرې شته منزل دي څه که نا؟
جهان خو دي روښانه د سپين مخ په رڼائي دی
په خړ داغ کښې دي جلوه د زړګي شته دی او که نا؟
په ترس يې کتل ستوري ته خاموش پاتې شوه دا
تر شمس و قمر تېر شومه نيغ لاړمه الله له
ويل مي ورته نه لرم جهان کښې دي آشنا

جهان کښې دي زړه نشته دی زه سر تر پایه زړه یم
چمن دی بنه، خو نشته دي پکښې هي همنوا
نو یو ذره موسکۍ شه نور هیڅ ګویانه نه شه دی

پرخه

ویل يې ورته کښته د آسمان نه راکوزېږه
په خود شه د دې بحر غصه ناك سره یوکېږه

د موج نه ا يې تاوېږه
د یو نوی ز قش کس : ېږده
ګوهر شه او پرقد ېږه

زه عیش د سمندر د وصالت نه قبلومه
چي خود زما نه یو سي هغه می چرې نه څښمه

د ح ٔ ان نه خد ري مه
ج هان نه پيژند مه
د په ګل او ځيد مه

ویل وته ګل، وایي بلبلان د سحر څه؟
چي دوی ښکلي مجلس کوي تل پاس په شجر څه؟

دی دا زد روزور ح ٔه؟
انح ام د ذ ظر ح ٔه؟
از غی د ګل دی ح ٔه؟

ته څوك يې او زه څوك يمه صحبت مو دى دا څه؟
په څانګه د مرغو ده د غوغا مدعا څه؟

دى مراد د نوا ح ڤه؟
مقـ صود د صبا ح ڤه؟
ده سراى زړه دا ح ڤۀ؟

ويل مي چمن ځاى دى د ژوندون د هر ځايي
آخير دغه مجلس به شي تس نس په جدايي

ساوونه ګر مايي
او روح دلګ شايي
رازو نه د خدايي

زه راغلم آسمان، له خاورو ته و ټوکيدې
ټول ذوق د نمود دى، كه ټوكيدې كه څڅيدې

كه س : اخ كسه : ې رپـ ېدې
كه ح پ اك دي كړې د پردې
تر مرادور سېدې

د زمانې په رګ کښې ګرځي زما اوښکې د سحر
دا کښته پورته څه دي، خو فریب دی د نظر

ستوری مي د په د .ردی
ز ما دزرِ کي سردی
هم نور مي دبِ صردی

قمیص کښې د دې ګل ښکلې یو ستن ګڼه دا خار
دی خار، خو همنشینو د اشنا کښې يې دی شمار

دع شق دې پر هار
خوغد يږکسه :ې دې د يار
سامان دې دبِ هار

څه پاڅه مجلسونه پخواني پرېږده اې زړه
ګلونو د لالا سره کوه لیده کاته

دهو شیارو مل شه ته
آ سمان ته که خا ته
کوې که آلوا ته

%%%

عشق

چي تلاش پسې مي خيال واخيست قدم
لاړ تر در پوري د دير او د حرم
په صحرا کښې د تلاش به زغلېده
چور لېده لمن پر سر باندي د ده
بې رهبره ته په لوري د منزل
په اوږه يې ؤ د خيال اينبی محمل
ؤ د ميو په تلاش خو مات يې جام
لکه اينبی په هوا سحر وي دام
تا وېده لکه موجونه د درياب
د صحرا بربوړکو هسي بېتاب
چي ناڅاپه دي عشق زړه يوړو زما
هغه کلکه غوټه حل شوله زما
کړم آگاه يې په هستئ او په عدم
کړه د عقل بتخانه يې راله حرم
چي مي تندر هسي پرېوت په خروار
په مزو د سوی يې کړمه خبردار
شوم بېخوده او د تلو نه ووتم

لکه سوری د خپل ځانه جدا شوم
ورسولم يې تر عرشه پوري زه
هغه راز چې را عطا که راته ده
تر ساحله مي کشتۍ شوله رسا
بدرنګي زما د حسن شوه رڼا
بې د عشقه مي بل نه زده حکایت
په دې کار نه لرم کار په ملامت
د علم د ښایست نه بې نیازه یمه زه
سوځم، ژاړم، د تپش نه ویلي کېږمه زه

که ژوندون غواړې مدام یه په خطر

د زرړه حال یوې هوسۍ بلې ته اووې
ژوند به پس د دې نه په حرم کښې تېروې
په میرو کښې راته ساؤ کښې دي ښکاریان
د ژوندون زموږه ورځې شته نه شپې
په امان به شو د شر نه د صیاد
شي په زړه مو د غمونو نه آزاد
دې ملګري ورته وې واوره دانا

که ژوندون غواړې مدام یه په خطر
د غمونو په برجو وهه تل ځان
چې دي تېز وي تل د بڼې توري جوهر
دا خطر دي د طاقت دی امتحان
دا ده تله د مخلوق د تن او ځان

د عمل دنیا

دا ده هغه میخانه چې دی دعوت خو په کښې عام
خو د میو پکښې وښن کیږي په کچ باندي د جام
حقیقت د هغه راز چې لا آواز ترې خبر نه دی
هغه دلته کښې په شونډو دی د جام باندي کلام
دلته حال نشه عطا کړي، ضرورت څه د قال نشته
د منطق رازونه دلته د ویخ لهه ده د جام
موږ د دې لاري سفر کښې د دنیا ساه دې پرېښودې
د دنیا د سحر لمر، دلته زیږی دی د ماښام
اې د خپلو غلطیو چې کوې تل تاویلونه
ته سکون چې ورته واېې هغه دلته دې خرام
په تلاش کښې یې چې موږ له خپله کوره رابهر شو
علم مو ژوندی که د عمله بهرور شو

%%%

ژوندون

تپوس د یو آزاد نه وکړ ما، څه وي ژوندون؟
ده وې څومره چې تراخه شي شراب وې گڼه بهتر
ویل مې ژوند چینجی دی چې د مځکې نه بهر شي
ویل یې دی بچی د اور په شان د سمندر
ویل مي جوړې شر دی بس د دې غلې فطرت کښې
ویل یې خیر یې هم هغه دی ته چې وایې ورته شر
ویل مي ورته شوق یې رسا نه که تر مقامه
ویل یې چې منزل یې په دې شوق کښې دې مضمر
ویل مي دی خاکې ځکه په خاورو کښې ښخیږي
وې دانه چې خاوره وشلوي شي گل ترې نه بهر

دیورپ حکمت

داسي وایي یو سالك ؤ د ایران
هنرمند ؤ پوهنده او نکته دان
مړ شه ډېر په ځنکدن و کړېدۀ
زړگی ډك د ارمانونو یووړه دۀ
دا سړی شه پاك الله ته په ژړا
دی اجل نه زړه ذرې۔ ذرې زما
طریقه د ساه ایستو یې ده زَړه

زده يې نا د وژلو نوې طريقه
دی په کار د سا ايستلو کښې لا خام
دنيا نوې شوه د ده دی زور نظام
د يورپ زده هنرونه ناآشنا
د قطرې نه سمندر کړي دوی برپا
تاؤ د فکر نه پرکار کړي د اجل
ټول هنر يې پرستش کړي د اجل
د ناکې هسي آبدوز يې وي روان
جهازونو يې بادونه کړه حيران
نه۔ نه وينې چې دا لمر ښکلی تک شين
په لوخړو کښې را پټ دی د مشين
په وژلو کښې ټوپک يې هسي تېز
چې د مرګ ملايکې ترې کړي ګرېز
دغه زور ساده يورپ ته ولېږه
چې هنر کړي د چټ پټ وژلو زده

%%%

حوره او شاعر

((د ګوئټې د "حوره او شاعر" نظم په ځواب کښې))

حوره

نه مين يې په شرابو نه په غټو ما ته ګورې
عجيبه ده چې د عشق د لارې چارې نآشنا يې
واره ساز د جستجو دی، پوره سوی د تمنا دی
دغه ساه چې اخلې راخلې، دا سندرې چې ته وايې
د نغمو په برکت دې، هسې ښکلی جهان جوړ که
چې په مخکښې يې ارم يو تماشه ده، ته به وايې

شاعر

په تېرو خبرو زړونه ته غلوې د رهروانو
خو مزه کښې برابر نه دي خلش سره د خار
خو فطرت مې سمې نه خوري د يو ځای سره څه وکړم
د سحر د باد په شانې زړه لرمه نا قرار
په يو ښکلې بشر باندې چې نظر مې ور مين شي
نو زړګی مې په هوس شي غواړې ښکلی نوی يار
د شرر نه ستورې غواړمه د ستورو ځنې لمر زه
د منزل هوس مې نه شته ځکه وژنې مې قرار
چې د باد نه د بهار چړې پياله واخلمه پاڅم

غزلونه نوي وایم په هوا د بل بهار
چې يې نشته انتها زه د هغې انتها غوارم
دي مي زړه کښې اميدونه هم نظر مي ناقرار
د عاشقو زړونه تل په دائمي وصل مړيږي
چې نه چيغې، نه دردونه وي نه غم او نه غم خوار

ژوند او عمل

((د هائنا اسرائيلي شاعر د "سوالات" نومي نظم ځواب))

يو پريوتي ساحل وې زه مودو راسي ژوندی یم
خو افسوس دی پوهه نه شومه په دې چې زه څه يم
مستانه موج چې دا واوريد، نو په زغل شو زر يې اووې
چې روان يمه نو يمه چې اودريږمه نو نه يم

الملک لله

پر غاړه د اندلس چې طارق وسوله کشتۍ
ملګرو ورته اووې کار دي وکړو ډير خطا
يو لرې د وطن نه او واپس به څنګه ځو؟
دي کله شريعت کښې د سبب پريښول روا

نو توره يې بمبل کړه په خندا يې ورته اووې
هر ملك خو زما ملك دی، چې دی ملك د رب زما

داوبو لښتی

((د ګوئټې د نظم "نغمهٔ محمد" آزاده ترجمه))

نظر کوه ولې ته ده روانه په مستۍ
په شان د کهکشان ځي په ګرېوان د مرغزار
د ناز په خوب ویده ؤ د وریځو په زانګو کښې
په غېږي کښې د غره د خواږه خوبه شو بیدار
د کاڼو نه رفتار یې څه نغمې خوږې وباسي
په شانې د آئین صفا جبین او بې غبار
په لور د سمندر څه د مستۍ په ادا ځي
د ځان سره آشنا او د هر چا نه جدا ځي
په لاره کښې سپرلي هغه ته جوړ که پرستان
نرګس لالا اوچت شو او رامبېل وټوکېده
په ناز وته ګل وې شه لږ خو ما څخه معطل
غوټۍ شوه په خندا لمن یې راښکله د ده
د باغ د حسینانو د نخرو نه خبر نه ؤ
روان دی په میرو کمر او غر یې وشلوه
په لور د سمندر څه د مستۍ په ادا ځي

د ځان سره آشنا نور د هر چا نه جدايي
ويل وته بېشماره د ميرو غرونو لبنتو
چي مخ دي د دې مځکې وي تل تا سره سازګار
د زيم کمي يو موړه پاتي کړي له سفره
د شګو د صحرا نه مو ته وساته کنار
بادونو ته پرانستې ده سينه د شرق و غرب
په غېږ کښې يې نيولي دي ملکري خوار و زار
په لور د سمندر څه د مستۍ په ادا ځي
د ځان سره آشنا نور له هر چا نه جدايي
ؤ مست غوندي درياب شه د هر بنده نه ورتېر
پر سمه په وادئ شه هم د غر په لمن تېر
په شان يې د سېلاب لوړې ژورې کړې هوارې
د شاه په حوېلۍ شه په سنګر په چمن تېر
روان د زړه له جوشه ځه بېتابه تند و تېز دی
مقام يې تل وي نوی په ان فن د کهن تېر
په لور د سمندر څه د مستۍ په ادا ځي
د ځان سره آشنا نور د هر چا نه جدايي

دعالمګيرخط

((یو ځوی ته، چي پلار ته به يې ښېرې کولې چي مړ شي))

ته نه پېژني خدای؟ چي ۀ او وي به تل تر تله
جهان کښې د هر قسمه تماشا يې ولیدله
زموږ د زاره چاودو اوسېدونکو د دنیا
ده سختي۔ سختي چیغې اورېدلې دي بلا
په شانې د شبیرؓ دي ډېر په وینو لمبېدلي
مګر ده په هیچا پسې چري نه دي ژړلي
په چیغو د یعقوبؑ نه یو ذره ولړزېده
نه دی څه په غمونو د ایوبؑ وژړېده
د دې ښکاري په باب کښې غلط خیال کړی دی تا
چي دی به شي راګیر ګني په دام د دعا ستا

بهشت

چرته دا ښکلی شیش محل د دنیا
چي جنت دا رنګه آسمان نه لري
نه يې يوسفυ غم د زندان لیدلی
هم زلیخا يې زړه نالان نه لري
نه يې خلیلυ دی چرې اور لیدلی
موسیٰυ يې اور زړه کښې پنهان نه لري
نه يې صرصر سره کشتیٰ ده په جن-ګ
ويره د موج نه د طوفان نه لري
نه يې يقين وته په ساؤ کښې ګومان
وصل يې فکر د هجران نه لري
څه به وي خوند د غلط تلونکي عقل
که يې منزل لاره پیچان نه لري
نه مي دی خوښ دغه بې کيفه جهان
چي به يزدان لري شيطان نه لري

کشمیر

پاڅه ځه کشمير ته، سمه غر د دې وطن وينه
شنه۔ شنه وابنه تل په تل ګلان چمن۔ چمن وينه
باد د سپرلي موج په موج، مرغۍ قطار۔ قطار وينه
تنځري، زرك جوړه۔ جوړه په سر د نارون فلك
چي نشې د نظره، په نظر د نظر باز خل-ك
ته د مځکې مخ باندي برقعې د نسترن وينه
ګل بهر د خاورو، موج وله کښې ناقراره شه
خاوره يې شرر شرر، اوبه يې شکن۔ شکن وينه
ور کړه تنګ رباب له، په پيالې کښې شراب واچوه
دا د خوشبويي نه ګل، وطن ختن۔ ختن وينه
ښکلې هندوکۍ، سپينه څربه او لاله رخه ده
دې ته چي ته وګورې د زړه پرې الوتن وينه

%%%

عشق

هغه عقل چي جهان يې يو بيباکه لمبه سوې شي
د جهان رڼا کولو کار د مينې زده کوې شي
هغه عشق دی چي په تا کښې هر يو کيف پيدا کوای شي

د رومي؄ بې قراري د فارابي؄ حیرت کېدای شي
دا خبره مزېداره، زه کوم او زه ګډېږم
که عشق ټوله بې تابي ده، خو پرې زړه قرارېدای شي
هر مفهوم ځائېدای نه شي، د الفاظو په جامه کښې
يو ساعت زړه ته درون شه، ته به بې ومومې کېدای شي

بندګي

بېګا تر سا بچه ساقي ويل په ميخانه کښې
خبره درته وايم د زړه غوږ ورته لره
د تېرو شراب نوشو داسي قسم طريقه وه
چي تلل د ميکدې به، په مستۍ کښې هوش سره
نه وايم درته دا، چي مه کوه د عشق خبرې
خو اوسه په ادب سره شراب په قدر څښنه
د لارې دوړه، "يو" ولي جوهر مو تمنا دې
بندګي، سره د شانه، په خدايي مه بدلوه

غلامي

په خپله ناپوهي آدم بنده شه د آدم
یو لعل ؤ ورښخه ولي که نذر یې د جم
په خوی د غلامۍ سره د سپو نه شه هم لاندې
د سپي سر مې لیدلی نه دی سپي ته چرې خم

دتوري ارړ

دا کوم داسي کلک څیز دی چي له کاڼي ځلا اخلي
د خضرυ حاجتمند نه دی په شان د سکندر
پاک مخی دی په شانې د نظر د لمدو سترګو
ولي ته شي ورګډ ولي لباس یې نه شي تر
ادا یې په یوه چسته مصرع پوره مضمون دې
چرې بلي مصرعې وته محتاج نه دی مګر

جمهوریت

ته پنګه د معنا د کمینه خلګو نه غوارې
نو چرته کښې میږی چرته حکمت د سلیمانυ
غلام د پوخ سرې شه له جمهورو ځنې تښته
کولای نه شي دوه سوه خره کار د یو انسان

په یورپ کښې اسلامي مبلغ ته

اور بل بیا د نمرود کړه زمانې په دې جهان
په دې چې شي ظاهر هغه جوهر د مسلمان
د داغ نه د زړګي راځه چې بیا لرې پرده کړو
چې لمر شه جهانګیر هله چې دی شولو عریان
دي ښکلو د یورپ ته دي رازونه ډېر ویلي
بتان دي بلا ویلي کړل د علم په برهان
خبر د عرب ځوان که د سلمٰی د ښار له حاله
بځري کړه د شوق ته بل په زړه کښې د توران
ځه لار د خرآسان، عراق وهه مقام شناسه*
غزل سره واقف په دوباره که عجمیان
له عمره راسي دی په انتظار د رباب کښې
چې مړې ډېري نغمې شولې په ساز کښې د افغان
ته څه د محبت خبري واېي بوالهوس ته
وا نه چوې مېږي ته ته رانجه د سلیمان

%%%

* عراق و خراسان و مقام د موسيقۍ اصطلاوي دي.

غني کشمیری

غني ښکلی شاعر د بلبلانو همصفیر
مدام به چغیده چي په جنت کښې د کشمیر
چي کور کښې به ۇ نه، ۇ به پوري يې تل ور
او لرې به يې پرېښوده چي اوبهٔ وته بهر
ویل وته چا اې چي ته شاعر يې خوش بیان
دی ستا په دغه کار باندي هر کس پوره حیران
جواب يې مزیدار وکړ بې حده دې فقیر
فقیر ۇ خو بېشکه د معنا د ملك امیر
دوستان چي مي څه ویني دغه کار نه دي ناآشنا
په دغه کور کښې نور هم څه شته وايه بې زما؟
غني چي وي په خپله تر څو ناست په کور دننه
نو پنګه قیمتي وي هغه وخت په ور دننه
د هغه عندلیب نه چي خالي شوه دا خانه
نو خوشي به سیوا وي ترې لا کومه کاشانه

مصطفٰی کمال باچا ته خطاب

(جولا يي 1922ء)

هغه ۀ يو امي چي د حکمت اثر يې دا ۀ
چي اوچتې موږ پردې کړې له رازونو د تقدير
ۀ اصل مي د اور د رن-ګ الوتی شان بخری
په فيض يې د تعليم شو موږ لمرونه جهانګير
د زړه نه د حرم د نګهبان مينه ده وتې
ذليل ځکه شو موږه په انداز د خپل تقصير
هوا ده د صحرا د طبعيت سره مو راسته
څپو د نسيم موږ کړو د غوټۍ هسي دلګير
چي تېره د آسمان نه وه زموږه کومه چيغه
ژړا شوه چي راګيره شوه په دام د بم او زير
بغير له دامه موږه ۀ ښکار کړی بې حسابه
د ښکار له لاسه ښکار شو، دي په دست مو لينده تير
"چي آس دي شه ورسم په کوم طرف نو څه ورځه پرې
دلي مو ماتې کړې ده د څو واره په تدبير"

((نظيري))

الوتکه

په ځانګه کښې د ګل ناسته مرغۍ وه یو سحر
هغې نورو مرغو ته اووې داسي په هنر
قدرت چي د وزرو نه محرومه کړه بنده
په دې وجه په مځکه یې حصار کړلو ساده
ویل ورته ما دا چي هسي بوس بادوې ته
ربښتیا که زه ووایم نو خفه چي نه شې ته
دي موږ د الوتکو نه جوړ کړي وزرونه
په لوري د آسمان موږه دي کړي سفرونه
پا شاني د مارغانو په آسمان که الوته
او تېز د فرشتو نه دی رفتار د ده د تله
د باز په شانې الوزي قوي لکه عقاب
نظر یې له لاهوره ان پرېوزي په فاریاب
هوا کښې منزلونه ښۀ په جوش سره وهي
په ځاله کښې خاموشه وي په شاني د ماهي
د خاورو او اوبو نه عقل جوړ کړو جبرائیل
د پاره د آسمان یې که د مځکې نه دلیل
چي واورېده بیان دغه هوشیار مارغه زما
نو ما ته یې یو واری وکاته لکه آشنا
وزرو کښې مشوکه ووهله اووې ده

څه ستا په دې خبره تعجب نه کوم زه
نظر دی اې چې تل په ممکناتو باندي ستا
په دام د کوز او پاس کښې ګرفتار یې د دنیا
د مځکې کار دي سم که؟ منصفي شوله په تا
چې راغلی د آسمان په لوري بره په هوا
((سعدي ح))

عشق

خبره مزېداره دا، چې راز دی او راز نه دی
په ډاګه وایم دا چې کوم ځای واورېده له چا؟
دا پرخې د آسمان که راپټ اووې ګل ته
او ګل اووې بلبل ته ده خبر که ترې صبا

تهذیب

انسان چې د تهذیب په غازه مخ که ځان له ښکلی
نو شوله توره خاوره یې آئین غوندي صفا
او پټه یې کړله پنجه د ریشمو دستانه کښې
کانې پرې د قلم شوې تیغ یې لرې کړو له ملا

د عامي صلحې جوړه بتكده كړه حرصناكو
چاپېر ترې كډېدل به په ډولونو په سرنا
ليدله مي چي جنګ يې د ناموس پرده كړه څيري
بس تشه تربګني وه او هم يسفك الدما

پاتې شراب غزلې

بهار چي په ګلشن كښې خوشحالی كړلې برسېره
غتو پرانستې سترګې د بلبلو په سرود

مه وايه چي مو واخښلی ازل كښې شوله ختېه
موږ هغسې لا خيال يو په ضمير كښې د وجود

په علم غرور مه كوه د رندی علم جدا دی
د ښار د قاضي ګوره تول لباس دی مې آلود

سپرلي خوري وري پاڼو د ونو كړلې جمع
زموږ نظر سبب شه د ګلونو د نمود

تل ځان ته چي نظر کړي دی د هغو دا ننبان
چي نه کوي خبري د غائب او د موجود

پرون يو زنده دل بوډا داووي ميکده کښې
د هرې زمانې وي خپل خليلυ او هم نمرود

د ژوند په کارګاه کښې مي کوم شی نه دی جوړ کړی
تول تلونکي ؤ چي لاړل همګي شولو نابود

نرمي د بت پرستو سره کړه ځکه چي مينې
بنا د بت د زړه کښې اچولې د محمود

د هند پر مځکه چيغه د ژوندون ده بې اثره
چي مړی به ژوندی په نغمو نه شي د داؤد

حلقه مي کړه په څلي باندي جوړه نوحه ګرو
ګل رنګو، زهره مخو، ماجبينو، سپين بشرو

په باغ کښې د ګلونو قافلې راغلې ديره شوې
د کوم لوري راتله وشو دلې د غوڅ ځيګرو

تلاش د عقل، ذوق، ادب کوي چي مدرسه کښې
شراب کله خرڅيږي په بازار د ښيښه ګرو

صيقل که زما عقل دانايانو د یورپ که
خو زړه مي ځلا وکړه په صحبت د نيك نظرو

کوه هغه نغمې چي دي پرتې ستا په سينه کښې
ناپوهه شه خالي له پردو چيغو بې اثرو

خبر نه شو هيڅوك چي زما هم څه بها شته دې
زه يم هغه متاع چي وي په لاس د بې بصرو

مدام نوي خدايان مي فکر ځان له جوړوي
د يو بند نه چي خلاس شي نو راګير شي په بل بند

حجاب د مخ نه لرې كه ښكاره راشه بلې له
زما په شان دي بل د ديدن نشته آرزومند

د خپلو روغو سترګو نه بې حده زه شرمیږم
په مخ دي د نظر نه جوړوم ځكه روبند

يو اوښكه، يو نظر، يوه خندا د حيا پټه
د عشق دغه وعدې له بل پكار نه دى سوګند

په عشق ځكه غاور يم چې دردونو د فراق يې
زما اوكه ستا مينې سره دا نوى پيوند

د اوره د سينې ځنې مي تپ واخله بلبله
سيوا چې د ژړا دي شي اثر په څو۔ څو چند

كه ورك شه د تيمور هغه چنګ ساز يې خو لا شته دى
د لوريه راروان دى جوړې بل د سمرقند

په ترخ کښې يې هر وختې وي پټ، نوى خداى نيولى
حرم ته که اقبال د حرم پيره! ځکه بند

د خپلو روغو سترګو نه زما دغه ګيله ده
چي لري ته پرده کړې نو پرده مي شي نظر

زما خاورې د لوريه نورپانو ته دا وايه
د دې خود دارو خاورو نه پکار دى تل حذر

بهار کښې مدام سوځومه په سوز غزلي وايم
بدن مي ډک له اوره په ژړا دې د سحر

له ځانه بې خبر مي د ژړا نه څه خبر دې
جهان د هغه بل دى او زما دې بل ډګر

په شاني د لاله يمه د باغ يوه ګوشه کښې
يو غشى د نظر مي دى ښخ شوى په ځيګر

په دين د زنده دلو، زغمل سختۍ زندګي ده
نه ځم څکه کعبې ته، دی بې خوفه يې سفر

بې شماره جرګې جوړې کړې او بيا يې زر خورې کړې
په دې فاني دنيا چې دې روښانه پرې قمر

د خاورو نه دې جوړ نوی آدم که، درته وايم
چې وخت دې د ژوندون ګورې يو پړق دی د شرر

که نه يې بوالهوس نو يو خبره درته کړمه
چې عشق له بې اثره ژړا ډېر دی پخته تر

زما چيغو تازه هغه مړ اور کړ د عجمو
عرب مې د نغمو نه لا د شوق نه دی خبر

په دې طريقه دلته د محرم تلاش کومه
په غزلو کښې خبرې د آشنا بيانومه

خلوت چي شي حجاب په کښې خبره هلته زه
په ژبه د نظر د زړګي راز بیانومه

چي ستا دې ښکلي مخ ته په کتلو شي لایق
د شوق نظر د اوښکو په ولو زه پاکومه

غوټۍ هسي اګرچي ما کړي ډب له شېرازی نه
له شوقه د رڼا نه د لمر سر اوچتومه

د موج هسي وجود مي دی جوړ شوی له سېلابه
ګومان مه کړه چي بحر کښې ساحل زه لټومه

د سترګو د نظر هسي یو زه هغه په کور کښې
سره د دومره لرې نه بس جوخت ورسره یمه

جهان يې زما مخی ته جوړ کړی یو حجاب دی
د لاس د جادوګر نه په جادو کښې بندي یمه

په ځای يې نه شوم زه، په دغه يې وره ګنبد کښې
په دې وجه ازغي زه د آسمان د سترګو شومه

له ذوقه د پرواز نه چرې ځاله کښې کښېنمه
پر غاړه د اوبو کله د ګل په خوا کښېږي يمه

حجاب لرې که ځه د محرمانو نه د ساز
چې ووايي نغمې نوي بلبل په خوږ آواز

په وينو د تلو لاره، د ګلونو يو پټې شه
د نياز دې قافلې لره رهزن شو د چا ناز؟

چې تا يې خوبولې سترګې پرانستې چمن کښې
نو بيا خو دې نرګس په نظر هم که سرفراز

"دراز خبره ستاسو شوه تر خولې د ماشومانو"
زما د لورې وايه محرمانو ته د راز

د چل دغه سجدې دي کافران په واویلا کړل
دا تا چې د دې خلکو مخکښې لمونځ کړلو د راز

بها د عشق د عقل په موجب ده ډېره کمه
په تخت د جم به ورنه کړم زه آه څگر گداز

محمود وته بامبړ ویل چې گوره کرامت مې
چې مات دې زما بت که نو بنده شوې د ایاز

د باچا په کل چاکران زه پویومه په دې راز
چې جهان قابو کېدای شي د ستي زړه په آواز

څه نازیږي په دې پنگه، چې په ښار کښې د غمژنو
د محمود زړه څوک نه اخلي تبسم کښې د ایاز

پوره ناز يې بې نیازي، بې نوايي يې واره ساز دی
د شاهانو زړه رپیږي چې گدا شي بې نیاز

 څه هوس مي د مقام کړي یم د زره په دام کښې نښتی
نه نشیب مي دی نشیب، نه فراز مي دی فراز

که د عقل لار دي پرېښوه نو به ورسې تر یاره
که زړګی دي نیازمند وي او نظر دي وي پاکباز

کچه ستا بې پروایي کړم یم دې لاره کښې نیمګړی
لوغړن کړلمه ستا د نیم کشو سترګو دې ناز

کړله لار د بتکدې مي سجدو تخته د ګنو
په دې دوه رکعته لمونځ کښې نه ځیرې زما نیاز

د یارانو په جګړو کښې څه ناز او نیاز نه وي
خو یو زړه بهانه سوز وي بل نظر بهانه ساز

راشه نن چي ساقي ښکلي لاس کښې واخستلو چنګ
د سپرلي هوا چمن که واړه نقش د ارژنګ

د سپرلي د زرګي وینه یې نکریځې کړې د لاسو
د لالا د ګلو ناوې څه مینه وه په رن-ګ

چي نغمه وي اثري نو تر خپل ځایه نظر رسي
د هغې خبري مراد ته چي ترې ژبه کوي ځنګ

په نظر د میني ګوره چي سراغ یې در معلوم شي
دی د عقل په نظر کښې دا جهان واړه نیرنګ

د عمل سبق د عشقه ځنې واخله هله کار کړه
چي هغه د هوش جوهر دی هم دی روح لره فرهنګ

دی زما او ستا مقام لا د آسمان نه هم په بره
د دې لاري قافلې له لمر دی ځلی د فرسنګ

همت ناك څاځکیه واوره چي دي و دانګل له سره
چي ګوهر نه شې دریاب کښې را وتل دي درله ننګ

د خپل قدره خبر نه يې چي د تا نه بها مومي
كه نه وي لعل خو دى يوه ټوټه د سنګ

ما سجده بت ته ونه كړه بتخانې مي كړلې ورانې
زه يو داسي تيز سيلاب يم په هر لوري هوار ځمه

په دې شته او نيشت زما كښې لا د عقل دي شكونه
شوه د عشق د بركت نه دا معلومه چي زه يمه

بتكده كښې مي نياز دى په كعبه كښې مي لمونځونه
شكه په غاړه مي زنار دى نو تسپې لاس كښې لرمه

ستا د مينې د غم پنګه د تالان لايقه نه ده
د زړه وټې اوښكې ځكه په ليمو كښې ماتومه

كه مي كار د لېونو دى په وينا كښې زه هوشيار يم
ستا د شوق له سرو شرابو زه هوشيار لېونى يمه

د سپرلي هوا د باغ نه کړله جوړه میخانه
شه منګی يې دا غوټۍ او ګل يې جوړ شو پیمانه

چي کامله شوله مینه، رقابت ورځني ورك شي
کړي يو ځای طواف د شمعې، څنګه هره پروانه

دژوندون په سازکښې سوزدی په دې سوزکښې سازدژوند دی
څه بې درده سوز يې ګوره، کړي يې تابه ترانه

د تنځري د وزرو د ساې ځنې ویریږي
چي پنجره کښې د شاهین بچي عادت شه په دانه

اې مالي وایه اقبال ته، د دې باغ نه کډه اخله
چرته دا جادوګر نه کړي، موږ د ګلو بیګانه

هغه ترك ګرم مزاج ته مي د لوري سلام وايه
چي يې تپ د نظر سوی يو جهان دی د آرزو

هغه زړه چې وي غمژن، په دې خبره به پوهیږي
که توبه مو ده ایستلې، خو منګې نه ماتوو

ما د ګل په وفا پوهه، سل کرته کړې بلبله!
ولې ستا هم زړه دی جوړ بل څه ترې نه نه شو

که ته راز د ژوندون ګورې، بې له سوزه هیڅ کښې نشته
قراري په سمندر کښې، شرم دی د آبِ جو

یم خوشحاله عاشقانو له دي سوی د عمر ورکه
چې بیدا دي د مرض د جستجو نه کړه دارو

ته چې وې وصل مې مه غواړه د خیاله دي اوچت یم
شوه د اوښکو بهانه ګرو بهانه جوړه ښه وشو

په دې چیغو دي که باغ کښې د قیامت نمونه جوړه
چې تر څو دي دم سینې کښې دی بس نه کړې های و هو

چي آشنا دي هر ازغى كه د قصې سره زما
د جنون دشت ته دي بوته، كه دي هلته كښېي رسوا

ګنهګار زه په دا نه يم، هغه سجده باندي رانده شه
نه دي سازه ما سره، نه د هغه شولې آشنا

سل جهانه راته كيږدي لكه ګل هسي مي خيال كښېي
يو جهان دي راله جوړ كړو، په مرګي د تمنا

د جمال پرقا دي پوري ده د رن-ګ هسي ترې وتې
د مينا چينه پرده كړه د شرابو هسي تا

نوي طرحه را پيدا كړه، طبعيت كښېي مي جدت دى
دا دي څه حيرت خانه د نن صبا كړله پيدا

بختور، عقل د ميو په انكار و سوځوه
د لالا هسي دولت يې د سور اور راجمع كه

ته هم په سرو شرابو د بشرې نه چمن جوړ که
چي د مکر رياکار سپرلي صوفي ته وبخښنه

زړه مي خفه په محرومی شو د حرم د فقهي
د فتوٰی په عوض جام پيرِ مغان چي ور نه که

اندازه مي د سرود له بې اثره نوا مکوه
د نغمې په برق شي ملك د سکندر ستي کيده

اې نسيمه! ځه سلام مي د ويمر* چمن ته يوسه
چي په فيض د عقلمندو دغه ملك روښانه شه

آسمان مو شه آشنا زرکه شراب راله راوړه
د ځانګو نه نغمې لکه غوټۍ وتوکيدې

په ياد د کمو ښښو يې د امام د حرم ښښمه
چي تل يې ښښي يارانو سره، شاته د پردې

* د جرمني د يو ښار نوم دی چي ګوئټې شاعر پکښي دفن دی.

د هغه سالك قام د كبل زيله شه چې اوېې وې
د ژوند د لار ډيوې دي د اميد دغه جلوې

بلنده د يارانو د همت نه مي نغمه ده
غزلې مي په خوشي ځای كښې تل ځكه اووې

د شعر د جنس ذوق د خريدار لره معيار دی
چې پنګه مي څوك ناخلي خفه يمه په دې

د شعر د اقبال نه دا خبره څرګنديږي
كوله يې عاشقي او ؤ استاذ د فلسفې

د توري، د خنجر او د نېزې كړم تمنا
زمانه لر شه لار ده د شبير مي تمنا

دپاره د دې جالې مي دا ډكی راوره ګوره
او بيا وينه انكار ورله تاؤ ګير مي تمنا

ویل یې راته چپ شه حال ونه واېې هیڅاته
ویل مې بس ده یو چیغه تکبیر مې تمنا

ویل یې راته وایه تمنا چې دې کوم شی وي
ویل مې دا ظاهر لیده تقدیر مې تمنا

بغیر د دې نه هیڅ د ځان د حاله خبر نه یم
چې خوب دی رانه هېر او د تعبیر مې تمنا

د ناز هغه نظر چې یې اول مې زړه ؤ وړې
شي لوی دی ګزار بیا د هغې تېر مې تمنا

په تار کښې د زنار د تسپو زده کړه بوڼل
دورنګ که دې نظر وي درله ښه دی نه کتل

په شان د بوی بهر شه د خلوت نه د غوټۍ ته
په وخت د سحر زده که د نسیمه سره تلل

په شانې که د پرخې يې پيدا کړلې کمزوري
نو پاڅه د لالا په ګلو زده کړه څڅېدل

که نرم د تنکي ګل د ازغو په شان يې ته
دپاره د ناموس د چمن زده کړه سومبېدل

له باغه که مالي لر کړې باهر يې وئيستلې
په شان د کبل زده که بيا د سر نه ټوکېدل

که واېې چې کامل شمه په زور او په تاثير کښې
له ميو ځنې زده کړه په خلوت کښې پخېدل

د بل د بر د لاندې به تر کومه پورې اوسې
چمن کښې د آزادې هوا زده که الوتل

چې لارم بتکدې ته بامبړانو راته اووې
حرم کښې اور که بل او ورته زده کړه تودېدل

د خپلو خاورو غواړه چي کوم اور نه دي پيدا
چي ستا د تقاضا ده ساري دغه تجلیٰ

د جم په ملك به زه د نظيري مصرع ور نه کړم
چي څوك نه شي شهيد نه دی له قامه نه زما

منم چي جادوګر عقل تر تاؤ کړه لښکرونه
خو غم مکوه هيڅ چي محبت نه دی تنها

خبر نه ته د راه، نه د مقام څنګ واقف يې
ګني هره نغمه شته دی په ساز کښې د سلمیٰ

په ځان کښې يمه محو اوزګار نه يم ننداري ته
او دې خوا حسن خور شو د جانان مي په دنيا

په ښار د معشوقو کښې راځه جوړې چي کړو چيغې
جنون د زنده دلو په کار نه دی په صحرا

قیصې د نهنګانو د ښکارونو راته وایه
مه وایه چې کشتۍ مې د دریاب نه ده آشنا

د هغه بهادرانو معتقد یمه چې نه ځي
پر هغه لار، چې نه يې پکښې دریاب، غر او بېدیا

شریک به په مجلس کښې د رندانو باده نو شو
د هغه پیر نه تښته چې دی تښتي له غوغا

ښکاره کول خبرې، د وینا څه هنر نه دی
مدام وي د رازدارو په رموز سره وینا

د بحر د سینې نه دی آسان د موج شلول
په ورځ د خپل لښتي باندې دریاب راسمول

د زړونو یو جهان د غم په چیغه غوغول
په باد د نسیم زړونه د یو باغ ګلو څیرل

په لاس باندي جبريل لکه بلبله کښېنول
وزر يې د يو سوي وېښته ول سره ترړل

حکومت د جام د جم نه هم نازك دی سکندره!
بارونه د آئينو څه دي په کاڼو ماتول

که ځان دي کړ محکم دغه طوفان هډو هيڅ نه دی
آسان دی د ګوهر هسي درياب کښې کښېناستل

فقير يمه بې نيازه بس زما دغه دستور دی
د خواست د موميايي مي خوښه ملا ده ماتېدل

ټوله شپه د غم په شوګيرو کښې تېرول
سوونو اسويلو نه شي يو شعر دل آويز

په عشق او په هوس کښې که پوهيږې فرق څه دی؟
تېشه ده د فرهاد هغه، دا مکر د پرويز

خبر که راز داران چي دا زما یو پوښتي خاورې
ده دوره نظر بازه هم ده خاوره بلاخېز

بې خود شمه مطربه هم ساقي زه پرې مستېږم
آواز چي مي تر غوږو د مارغ شي سحر خیز

د لور د سمرقند ځني راپورته چرته نه شي
فساد د هلاکو، هنګامه نوې د چنګېز

مطربه غزل بیت که وای د روم د پیر به وای
چي روح مي لړ غوبه شي په انګار کښې د تبریز

کړه توري په رانجو دي دا ملالي سترګې بیا
چي ذوق د جنون زیات شي غزلګویو لره لا

جهان کړه نوی جوړ او کلک آدم ورله پیدا که
د خاورو ګوډاګی خدای له جوړول نه دي زیبا

نه حال د زړه ويلو دی نه درد يې د ښودلو
ملګرو چاته وکړمه ژړا او انګولا

لري نه ګرمي اوښکې نه تاوده۔ تاوده آهونه
د عقل ښيبنه و ويشته په کاڼي باندي ما

په چنګ غږولو جوړ که باغ او باغ کښې مجلسونه
شراب خوره غزل وايه، تنې لر که د قبا

سحر شه قافلې وکه لمونځ، ځي بس روانيږي
خو نه دی اوريدلی جوړ آواز د جرس تا

د شاه نه منت بار نه يې کرم وته محتاج يم
وګوره بوالهوسه! دا همت د دې ګدا

د عقل د مکرونو کشمکش دی د ليدو
چې مشر د کاروان دی ولې خوی يې دی د غلو

د لاري تپوس ونه کړې د عقل کلان کار نه
په دغه باب خبره ده د عشق د اورېدو

منم چي یورپیان خبري ستورو سره کاندي
خو ځان ترې نه ساته چي رن-ګ يې دی د چلولو

کوي دغه دنيا کښې د مرګ ژواك څه تپوسونه
دا ژوند د غم نه ډك دی ځنکدن لري مرګو

په خوا کښې د غازیانو د قبرونو لړ ایسار شه
د حال په ژبه تا ته دوی خبري کا يو څو

عربو کښې دېره شه چي مجلس کښې د عجمو
شراب دي ختم شوي هم يې جام د ماتېدو

نه شيخ دی نه شاعر او نه کندپوش ګوري اقبال
دی سترګي يې مړې که ګدا ښکار د کوڅو

په زړه کښې مي ارمان د هغه بدر د لیدو دی
دی لاس مي پر زړه ایښی او نظر په لور د بام

ویل حسن زما هډو ماښام د سحر نشته
ویل وته دی عشق زه ناقراره یم مدام

غرض مي په نن شته نه په صبا په پرون باندي
لرم لوړي ژوري نه، نه شته زما مقام

شراب سمه د راز خو لا یو څښونکي مي ونه موند
زما په میکدې کښې وي دایم دور د جام

زما دغه غوغا ښخه نانجانه مه تېرېږه
مقام مي دی لاهوت د یار دی ما ښخه پیغام

حجاب مي اوچت کړی دی وینا کوم پرده کښې
یم توره خونړۍ اوسم دننه په نیام

د تندي نه په ښاخ کښې د ژوندون مې ده نمي
د آبِ حيات سعي به دليل وي د کمي

زه حال د زړګي چاته ووايمه چرته لاړ شم
چې آه شه بې اثره هم کتل بې ادبي

د ساز پرده دي کوزه که، غزل په دمه وايه
د دې باغ د مرغو چيغې لا غلې غوندې دي

ده پنګه د کاروان زما لوټلې حجازيانو
خو وايي به څه نه ګوري دی يار مې عربي

په تندر د يورپ تازه چمن شه د ترکانو
ظهور د مصطفیρ له بولهب همېشه وي

په تله د عجم او هند مې مه تله شعرونه
چې دا د نيمې شپې اوښکې سوچه لعلونه دي

د روم د پير د خم نه مې مې راوړې د سخن دي
چې خوند کښې ښه کورو د شرابو ځنې دي

فرق نه که په کعبه او بتخانه کښې عاشقان
جلوت یو د آشنا دی بل خلوت دی د جانان

مزار مي د حرم لاره کښې جوړ شه یم خوشحاله
له کعبې نه بتکدې ته به زه ځمه په مژګان

یو ملګری چي هوشیار وي ورسره شراب دوه جامه
دی بهتر له کل جهانه هم له حورو د جنان

هر سړی په سترګو ګوري، هر سړی خبرې کړای شي
په مجلس کښې دې شروع دی په داستان پسې داستان

دغه څوک دی چي شبخون یې په دې زړونو بانده وکړ؟
د ترکانو هسې لوټ یې د آرزو کړل سل جهان

جبرئیل مي په ښکارګاه کښې نا پکاره غوندي ښکار دی
اې زما نره همته! په قبضه کښې که یزدان

چي کوم راز د ویلو نه ؤ، نو اقبال پر منبر ووې
د خلوت د میکدې نه شه باهر کچه نادان

د عدم د خوبه سترګې به پر مخ دي غړومه
جدا ستا نه بې له تانه ژوندون نه شي تېرېدی

چي دا زره مي دی دنیا کښې، که دنیا مي ده په زړه کښې؟
په دې باب کښې څه مه وایه د دې حل نه شي کېدای

د یارانو زړونه اوسو دي زما غمژنو چیغو
یم په داسي نغمه مست چي حال د ویلو یې نه دی

څه فائده ده صبا وایه د دې پرخې د پوڼي نه
د لالا د ګلو اور کله په دې شي سړېدی

په رښتا شه د الله، مدد مه غواړه د شاهانو
دغه بت ته د لایق د سولېدو نه دی تندی

د ښیښې دغه ګنبد هم يې دا لوړې او ژورې
د عاشق زړګي کښې ځای شوه تمامي دغه دنیا

که اسرار د ازل غواړې لږ دي ځان وته نظر که
د وحدت او د کثرت ده هر طرف ته تماشا

اې بندي زړګیه! وایه پوهه شولې څه وي مینه؟
څه د سترګو په لار وزه که سینه نه زغمي تا

د سپرلي موسم کړه بله د ګلونو ډیوه پاڅه
د صحرا فضا کښې کښېنه لږ په خوا کښې د لالا

زر افسونه دي د مینې او زر لارې دي د حسن
نه شمېرلی چرته ته شې نه شماره کيږي له ما

څو- څو واره وختلې څو- څو ځله پرېوتلې
خاقاني، فغفوري ډېرې لارې راغلې په دنیا

ورسره هم ترې نه بيل يم دا فراق دی که وصال دی؟
عقل وايي څه په دې کښې؟ عشقه رايه څه ده ستا؟

په صوفياوو کښې يو صوفي ته ليکلی

د ليلا د مقام مينه ته لرې نه شته زما
د صحرا د تاؤ زغملو همت ستا شته نه زما

زه ساقي يمه ځلمی ته پخوانی پيرِ مغان يې
دی مجلس د ځيلمې ترې، نشته يو څخه صهبا

زړه او دين مو کانه کړي په سپين مخو د عجم دي
د سلمٰی د مينې، يو نه لري، دوارو کښې سودا

ؤ تيکرې چې په غاړه مو د بحر ؤ تول کړې
د يو تن په لاس کښې نشته يو دانه ګوهر يکتا

د ورک شوي يوسف ذکر دوباره ګوره ونه کړې
خريدار را کښې يو نشته دی په شان د زليخا

دا به غوره وي چي موږه زړګی صبر په ډيوه کړو
توان مو نشته چي موږ وګورو جلوو ته د دنيا

%%%

یم رهبر د شوق د لاري لمن کلکه زما نیسه
که بخری د سور اور مي خپلو خاورو کښي آمیز

د لالا ناوي د ناز د حويلۍ نه را بهر شوه
لږ راشه چي دي وسومه د شوق په بيان تيز

چي په هره زمانه کښي ي-ي په نوي رن-ګ بيان دی
د فرهاد د غم قيصه ده د عيشونو د پرويز

که پيدا يمه په هند کښي دي مي سترګي بينا کړي
پاکو خاورو د کابل د او بخارا او د تبريز

%%%

زما د زره دنيا کښي خو دوران د قمر نشته
دی داسي انقلاب چي يې ماښام او سحر نشته

په هغه بې همته قافله باندي افسوس دی
غوارې هغه لاره چي پکښې هیڅ خطر نشته

د میني د طوفان سره آشنا شه عقل پرېږده
د عقل په ولقه کښې نوم نشان د ګوهر نشته

د دوارو د دې خیال چي مدعا څه ده پوهیږې؟
نظر هسي دی سترګو کښې باهر یې اثر نشته

%%%

زما چیغې نا رسا دي بې اثره مي ژړا
د دې سوز و ساز حاصل دی یو زخمي زړګی زما

په تکل کښې یې زړه یې-یې کوره شه دا دیر و حرم شه
زه یې یم په تمنا هغه مي دی په تماشا

محرمانو پرده لر کړه زه خودی کښې شومه محوه
غیرتي عشق ته مي ګوره څوک دیدن غوارې د چا

میکده کښې پرون کړې ده، مطرب څه ښه خبره
چې شراب څکل ګنا ده څښبل يې نه دي ناروا

زندګي د رهروانو تل سفر دی که پوهيږې
د موجونو د کاروان منزل ليدلی نه دی چا

يو انکار يې راله پوري په خشاك د ژوندانه کړ
چې مرشدؒ مې د روم اووې "دی منزل مو کبریا"

سوز و ساز د شاعری وي د زړه چيغې مستانه
د دې شمعې رڼا تېزه ده د زړه په پروانه

موټې خاورو کښې د تن مې ذوق و شوق د چيغو نه ؤ
شه د دې هنر سبب يې د زړګي دا پيمانه

دا يې نوره توري خاورې چې جهان دې ورله نوم که
د زړګي دا بتخانه ده د دې بت زړه ستانه

نجومي په رصدګاه کښې تماشه کوي د ستورو
په تکل کښې د سرحد دی د خپل زړه د ویرانه

په کمند کښې د نظر یې راحصارې فرښتې دي
هم صوفي دې خپل زړګی سختو حملو که دېوانه

هغه محمود چې په سوونو بتخانې یې نړولې
اوس په غاړه یې زنار دی د زړګي په بتخانه

ما لیدلی غټ غافل د مسلمانه ځنې نه دی
چې سینې کښې ي-ې زړګی دی تړې نه دی دې بېګانه

لوی والی واخلي غرونو نه وښو ته یې بخښي
د جم شاهي توپې کله ګدا له ورکوي

په کار د عاشقۍ کښې څه تپوس د نسب نشته
کمال د کلیمي کله نصیب شي د حبشي

محروم لخت جگر کړي د باچا کله له تخته
او کله ورله راولي د کوئڼ ځني قیدي

نظام د حکومت کله ګدا ته حواله کړي
خو تیغ وته اول د پاك نظر عطا کوي

عقل چخڼی کړلو میني دا جهان واره بدل شو
آیا ما ته اجازت د اسویلو به عطا شي

%%%

حرم کښې ته ځایېږي نه راځي په بتکده کښې
په نورو مشتاقانو څه په شوق سره راځي

حرم ته د عاشق د زړه بي خوفه ځه دننه
د کور يي ته مالك څه له د غلو هسي ورځي

کوي د لمونځ ګزارو تمامي پنګه تالا ته
په زړه د بت پرستو څه ناترسه کړي حملې

په وژله د دوستانو پسې کړې کله لبنکرې
شراب کله مجلس کښې د دوستانو سره څښې

په ونه د کلیم کله ناڅاپه بل کړې اور ته
په شمع د یتیم کله پتنګ هسې ورځې

یو جام واخله اقباله! د خودی د میکدې نه
بې خوده د فیرنګ د میکدې راغلی یې

د عجم د بت کدو ګرمي نه رسي تر ګداز مي
د عربو محمدρ په یو نظر واخیست حجاز مي

زیاتوي مي مشکلونه دم په دم فریبي عقل
که په فیض د نظر مات کړې دا طلسم د مجاز مي

د ژوندي زړه بیتابۍ ته فریب نه رسي د عقل
د منطق د دیر نه راشه لږ حرم ته د ګداز مي

%%%

آئينې هسي مه وينه هميشه پردى جمال
د ستركو او زړګي نه و وينځه پردى خيال

د حرم د بلبلانو د نوا ځنې اور واخله
د پردى ونې د ځانګې جاله كه ستي فى الحال

دنيا كښې الوتنه هم په خپل وزرو زده كړه
هيڅكله الوتل نه شي د بل په پر و بال

زه بنده يمه آزاد او داسي قسم غيرتي يم
چي په يو جام پردو ميو به شم بې تيغه حلال

اې نزدې راته د ځان نه، چي دي نه وينم په ستركو
ستا بېلتون به بدل نه كړم د اغيارو په وصال

%%%

د عشق دنيا كښې شته نه اميري نه سروري
دغه بس ده چي كواى شي تمام عمر چاكري

که طواف يې د بت وکړ او زنار يې کړ په غاړه
دا مه وايه زده کېدای ګني په دې شي کافري

دلته دي ډېر خیبرونه قسم قسم بلاګانې
هر سړی کولای نه شي په اوربشو حیدري

په نظر کښې د هوشيارو دی بهتر له سکندر نه
کوم ګدا چي پېژندلې ده رښتيا سکندري

د سپين مخو فريبيانو مجلسونو کښې څه نشته
شه مريد د هغه پير چي شي کولای دلبري

د يورپ هوشيارو جوړ کړه د ښيښو ځنې جامونه
خو حيران يمه په دې چي واي دې وته پري

د مسلم د بې دينۍ به زيات له دې ځنې څه وايم
چي دی ځوی د خلیل دی، ده پېشه يې آذري

لږ مي راشه غمکدې ته خو چي تا وته ښکاره شي
چي زه يمه سوی ستوری خو مي زده کېمياګري

ته مجلس ته د اقبال راشه يو دوه جامونه نوش كه
چې خرېيلی يې سر نه دی خو ورځې قلندري

%%%

چې مې غلام نه دی د دوست داسې سردار نشته
او نه غلام لکه خواجه يې خريدار نشته

وعظ خو وارہ د واعظ دی په كليمυ او په طور
خو هغه پرق يې آئينې كښې د ګفتار نشته

د مصلحت په غرض پير مې شه مجاز ته رجوع
كه نه وي ښكلو سره هيڅ يې سروكار نشته

ځان له كندپوشو كناره كه، شه غلام د هغه
ځان ترې ساته پكښې هوسی دې د تاتار نشته

زما د ساز ځنې نغمې د عافيت مه غواړه
چې په رباب كښِ مې د دغه نغمو تار نشته

راغی زرګۍ مي شه بامبړ ځان له تندی يې که سور
خو لياقت په کښې بيا هم لا د زنار نشته

ځکه مدام په ميکده کښې کوي عشق خبري
چي په دې دير او په حرم کښې يې رازدار نشته

په باغ کښې ليونو بلبلو بيا وکړ آواز
او ناوې د لالا د ګل شوه سر تر پايه ناز

يې پوهه په پړدو ته دا آواز رائحي د غيبو
د خولې د غزل خوانه نه د تاره دی د ساز

چي ساز ته د ژوندون يې ور رسا سر د شهباز که
نو واوره دا زما نه دی محرم دغه د راز

د حال د محرمانو د دنيا نه يې خبر کړم
خو چپ يمه لا ځکه چي آسمان دی دوکه باز

په لاره د دوستۍ چلېږه رڼې سپوري مکوه
زموږ دوارو پیوند ګوري یو کار دی خدا ساز

د دغه تورو خاورو له مقامه څوك خبر دی
چي هر څه لکه تلونکي شګې زغلي په پرواز

له باغه د کشمیر د جنت ګل مي دا وجود دی
زړګی مي حجازي دی دي نغمې مي د شیراز

د خاورو نه پیدا تلو کښې یم تنده ستاره
د شین آسمان په بحر کښې لټومه کناره

زما شته او نشتوالی خو د ژوند یوه شعله ده
شرر هسي په ذوق د خودۍ یم پاره- پاره

ووایه فرښتو ته د سلیم عقل له فیضه
په ستورو د سورلی د خاکي وینې نظاره

په عشق کښې د غوټۍ هسې په باد صبا پو
په کار د زندګۍ کښې مګر کاڼي یو خاره

په دې چمن کښې شوې مې نرګس هسې دې سترګې
نقاب له مخه لرې که یم واره نظاره

د سرو اوښکو په دریاب مې ټول عرب شه لاله زار
او عجم خزان ځپلې له ښه دم زما بهار

زندګې دا حرارت دی، حرارت جاوداني دی
د دې خاورو ذرې واره مې یو زړه شه ناقرار

نه قیام یې په منزل نه یې په لاره قراری شته
دغه زړه مې مسافر دی شه الله یې مددګار

ځای مې وساته د عقل نه، هر کار یې دی نیمګړی
زما زړه په هغه ساز وړې چې شلېدلی یې دی تار

ته څلمی يې لا بې غمه زما شعر واره غم دی
خدای دي کړي چې غزلونه مي شي تا سره سازګار

که مي زړه ته شوې دننه دا آرزو به پکښې مومې
چې خدای کاندي دغه پرخه سمندر شي بې کنار

هغه ژوند دي خدای نصيب که چې مدام وي بې قراره
د ژوندون د بې تابۍ نه دي روزي مه شه قرار

دی نقصان دي په نظر کښې هم دی عقل کچه ستا
نه شي هيچرې به پوخ بې د کليم د تقاضا

سالکه! ځان ته ګوره که ده لار هډو خرابه
خو مهي نه ويخ د بحر کښې هم لا ښکاري صفا

غيرتي بنده حاجت چرې شاهانو پسې نه وړي
د ګيا خوی به په غر کښې هيچرې نشي پيدا

ښې د شو ق نغمې مې واوره چې پکښې به ومومې ته
د شاهۍ او فقیرۍ واړه رازونه هویدا

دی پوکی مې درله داسې لکه ګل لره نسیم وي
که مزې وي د سحر د اسویلو لیدلې تا

اې آسمانه! دې دا سترګې دې پوره کلکې ناغې
معلومیږي چې ته غواړې جوړې نوې تماشا

په شرابو دې سرخوش یو خم شکن نه دی چې نه دی
په سرو شونډو دې مست یو شیرین سخن نه دی چې نه دی

عربي قبا کښې ګوره په څه قسم ښکلی ښکاري
په قامت دې برابر یو پیرهن نه دی چې نه دی

وي خاموشه به دې شونډوې ولې ستا د مستو سترګو
کوم زما د سوي زړ سره ګفتن نه دی چې نه دی

ستا خبرو له جوړومه دا د شعر مجلسونه
په خلوت کښې مي درون يو انجمن نه دی چي نه دی

معجزې د سلیمان زده دوباره که مسلمانه!
دې غمي وته دي غل يو اهرمن نه دی چي نه دی

که شاهي ټوپۍ او تاج يې هډو نشته دی پر سر
خو ګدا دي د در نه دی د بادشاه ځني کمتر

دی زلمي واړه ویده د بوډاګانو زړونه مړه دي
په نصیب کښې د يو هم آهونه نشته د سحر

چي په دې بهانه ته پاتې د طلب میره کښې نشې
چي د دې لاري دي نشته نن زمان ګڼې رهبر

چي له ځانه غافل نه شې د هغې زمان کوشش که
چي پرې نشته د کلونو او د میاشتو څه اثر

که امید د عافیت د دې جهان ځنې لرې ته
نو د ژوند په کشمکش دي جوړي نشته دی نظر

کاتبان به د عمل، لیکي زما څه ګناهونه
چي جهان کښې دي زما وه برخه بس دغه نظر

راځه یاره! چي موږه د اقبال لمن کړو ټینګه
په رښتیا دی د خانقاه د کند فروشو نه بهتر

یو انکار لري په غیږ کښې بې پروا مینه زما
یو بخری قدرې اور مي سنډ حکمت نه که پیدا

چي کامل چرې نیاز شي نو ټول سر تر پایه ناز شي
د جنون دښت کښې مي وېلای شي مجنون وته لیلا

ما درشلي لره ستا راوړي دي د خپل وطن
چي د شوق کومې سجدې مرې په تندي کښې وي زما

دې زوړ کافر ته توره ته په لاس کښې دي لا ورکړه
بیا جهان کښې مي ته ګوره هنګامه دي د اِلاَ

بيا ګردش ورکه آسمان له چي د وخت د دي ضمير نه
تېر پرون مي بېرته راشي په جام کښې د فردا

د درګا په نعمتونو دي مړه تږوله دنيا کړه
راکوي مي ناسينا له د سينې ولې رڼا

وايم پټه به يې خداى وته ښکاره يې تاته وايم
اي رسولهρ د الله! هغه دى پټ وينمه تا

تا بتان نوي جوړ کړي صد افسوس
نه دي ځان ته دي کتلي صد افسوس

د يورپ په تاؤ شوي توى هسي د سترګو
داسي قسم له شوي ويلي صد افسوس

چي په کوم بازار د خاورو بها شته دى
تا په هيڅ هم نه اخلي صد افسوس

که کامل شولې په عقل خو د عشق
تا ابجد نه دي ویلي صد افسوس

د کعبې طواف دي وکړ دیر ته لاړې
نه دي ځان ته دي کتلي صد افسوس

نقشِ فیرنګ نظمونه

پیغام

اې باد د صبا! پیغام زما وایه یورپ ته
چي څومره عقل الوځي دی دومره ګرفتار
که ده بجلي پیدا کړله هغه کړله راتېنګه
د عقل جادوګر ځنې دا عشق دی جګردار
د ګل د رنګه زیات چرته هیڅ شی نه ویني سترګې
اګرچه دي پرده کښې د رن-ګ هر څه په دیدار
لړې که معجزې د مسیحا څه تعجب دی
په دې دي تعجب دی دي بیمار پوره بیمار
په دست کښې دي که عقل دی زړګی دي پرېښودلی

کړه دي په کوټه باندي افسوس چي دی بائللی

څه نشته د حکمت او فلسفې سر او سامان
څپېړه یې د مینې نشته دی په دبستان
تمام عمر له کاندي رهزني د ویښو خلګو
د هر قسم فساده یې دی ډک دواړه چشمان
د ده له یخه نازه زړه ګرمیږي نه هیڅکله
په سوي کښې د غمزو یې د خوند نشته څه نښان
هوسۍ یې یوه رانه وړه کړه کچ یې ځنګلونه
طواف یې د باغ او که نشته ګل یې په ګرېوان

په کار دي چي د عشق په فیض آسان کړو ګران کارونه
او وکړه سجده عشق ته ترې نه وغواړو مرادونه

چي عقل دی کړه لاره کښې کښېښوده قدم
اوبو کښې یې اور وزغلوو جهان یې کړ برهم
په زور یې د کیمیا سره د شګو نه زر جوړ کړه
مګر له سوي زړه یې که اکسیر د مینې سم
زموږ په سادګۍ باندي افسوس، چي پرې دوکه شو
په ساؤ کښې ورته ناست ؤ ګوره وې لوټه آدم

هنر يې د تهذيبه د يورپ نه راوړه خاوره
او واېي چوله ستركو كښې هم ځوى له د مريم

تر څو به وي بخري كړل اور ترې نه رېبل
په زړه كښې مدام غوټې اچول او پرانستل

جدا دى خودبين عقل، بيل دى عقل جهان بين
جدا۔ جدا وزر دي د بلبل او د شاهين
چي انوي داني پر مځكه بيل هغه مارغان دي
دى نور هغه آسمان كښې چي داني خوري د پروين
چي ګرځي په چمن كښې د نسيم هسي بل شى دى
دى بل چي شي ور دننه په زړګي كښې د نسرين
د دې نهو آسمانو پوري تلونكى نظر بل دى
دى بل هغه چي هر كار يې دى په ظن او په تخمين
خوش بخته عقل دى چي ويني دواړه جهانونه
لري سوز د آدم د فرښتو د زړه نورونه

يو د مينې د خلوت نه باهر موړه راوتلي
د آئينې په شان مو خاورې د قدم دى پرقېدلي

دوارہ کونه مي په داد باندي کړه داؤ همت مي ګوره
ؤ پرده کښې مو ګټلی دی په ډاګه مو بائللي
سلسله د ورځو شپو مي همېشه مخکښې تېرېږي
دي پر غاره د لښتي باندي تمبوان مو دروليي
چي د زړه اور مي شبخون دی په دنيا باندي وهلي
نو دا وچ لانده يې دواړه دي د ځيلمې سوزوليي
لمبه ؤ چي تکړې شو نو شو ګل شرړ شرر
سالکان شو هم د ذوق د تمنا هم د نظر
چي مينه بوالهوس شوه هر بند يې وشلاوه
نو شر يې د مهي هسي آدم په نخښنه که
د صلحې يې جنګ غوره که لښکر يې کړی جوړې
مدام يې په دوستانو باندي ظلم جور وکه
يو لوټ يې که شروع ويل يې دغه حکومت دی
غريب له مات که تير د ملا چورلټ په ظلم ده
د ساز دغه ټکور وته بربنډ په ګډېدو شه
د خپل عزيز د وينو نه يې جام پيمانه که

په کار دی دا زمان چي کړو آئين نوی بنا
د نوي خط دپاره کړو تختۍ د زړه صفا

د باچا تورې شوه کوزه راغی دورِ عوامي
نه شپیلۍ سکندري شته نه نغمه شته دارايي
بیا فرهاد تېشه را واخسته پروېز یې که په مخه
شو فنا د زمانې نه کل عیشونه آقايي
بیا په تخت د عزیز وګوره یوسف متمکن شه
د فریب د زلیخې، ختم شوه توله صفايي
چې رازونه ؤ کوم هغه د څیلمې نه ظاهر شو
شولې پټې جرګې خلاصې یقین نه دی چې بیا یې

سترګې پرانزه چاپېره نظر وکړه که بینا یې
ژوند لګیا دی ځان له جهان نوی جوړوي

هم په دې خاورو کښې زندګي زه عیان وینم
او بینا یې هم په شانې زه د ستورو چشمان وینم
د دې مځکې لړمانه کښې چې پرته کومه دانه ده
زه پکښې ګلونه، څانګې، مېوه هرڅه عیان وینم
دا لوی غروه د خسنې هسې سپک راته ښکارېږي
او دا خس به تول کښې درونډ زه د دې غرونو په شان وینم
چې په زړه کښې د آسمان کوم انقلاب تېښکېدای نه شي

ښه يې وينم خو حيران يم چې يې زه په څه شان وينم

بختور دی چې به ويني هغه ځوان دغه غبار کښې
د رپا نه د تارونو به نغمه پېژني تار کښې

ژوندون روان لښتی دی او همېش به وي روان
شراب دغه زاړه پاخه کامل به وي دا شان
دا شته چې ناپکاره څومره دي واړه به ورك شي
که نشته خو چې دي پکار هغه به شي عيان
په طمع د ديدار باندي دا عشق واړه نظر دی
او حسن چې مشتاق دی د نمود وبه ښيي ځان
چې ما پر کومه مځکه دي په سرو وينو ژړلي
ځيګر کښې به يې زما اوښکي لعلونه وي پنهان
زېری د سحر مې بيا موند توره تياره شپه کښې
د لمر د ختو نخښه ده په وژلو د ډيوه کښې

جمعیت الاقوام

((قاميځه جرګه))

بدلې چې دنیا کښې طریقې کړي د جنګونو
زړه سواندو د جهان کړه څه جوړ نوي چلونه
نور هیڅ ترې خبر نه یم خو را ټول څو کفن کش دي
چې وېشي په رضا په مصلحت سره قبرونه

شوپن هاراو نیټشا

په نیت د سیل د جالې نه ګلشن ته مرغی والوت
نازک تن کښې یې ازغی د ښاخ د ګل وسوځېده
مزاج ته د ګلشن د زمانې یې سپورې ووې
په غم د نورو هم په زحمت خپل وژړېده
ویل یې چې لالا د وینو داغ د بې ګناه دی
د سپرلي غوټۍ کښې ده ته جخت فریب وځلېده
ویل یې دا جهان چې دی بنیاد یې کوږ د ویخه
سحر ؤ داسي کله چې ببګا پرې نه کېده
ژړا یې برابر د خپله وسه پوري وکړه
د سترګو یې سور څاڅکي له فریاد وڅڅېده
اثر د دې ژړا یې د هدهد په زړګي وشو
د ده نه یې ازغی زر په مښوکه ووېشته
ویل یې ورته نفع وباسه د زیان له جیبه

په چاودو کښې د سینې خپلې سره زر ګل وموندہ
د درد نه دوا جوړه که چې غوټۍ کله په تن شي
له خاره سره سازه وساته چې ګل چمن شي

فلسفه او سیاست

چرې ونه ګڼې یو شان سیاسي او فلسفي
د یو سترګې بې نوره دي د بل دغه بې نمه
که یو حقې خبرې له کمزوري دلیل ګوري
ناحقه دغه بل کړي په دلیل سره محکمه

صحبت رفتګان ((په عالم بالا کښې)) تالستائۍ

د شاه دغه سپاهي وینه بارګیر دی د شیطان
دپاره د دوږۍ توره د ظلم چلوي
ښه بد و ته یو ښکاري مغز پوست نه پېژني دی
د بل د سود دپاره به خپلوان حلالوي
دوا د بېخودۍ یې وطن، تاج او کلیسا دی
وریا به ځان په یو جام په مالدارو خرڅوي

کارل مارکس

د جز او کل رازدان هسي له ځانه نامحرم شه
د مال په محبت دښمن آدم چي د آدم شه

هیګل

راښکاره باغ او ځنګل کښې کل رازونه شي مستور
حقیقت دی سر تر پایه مرغونی هم انګور
دا په جن-ګ کښې اخته کړی د اضدادو طبعیت دی
که خواجه دی که مزدور دی که امیر دی که مامور

تالستائ

فلسفه د خودبیۍ ده دورنګ عقل جوړ کړې
د رضا په سبق باندي غلوي چي دی مزدور

مزدك

د ایران تخم زرغون شه د قیصر اوزار په مځکه
نوی مرګ ماڼۍ ته ورغی د شاه او د امیر

د نمرود په سور انګار کښې ابراهيم څه موده سوځي
د بتانو نه پاکيږي د حرم هله ضمير
د پرويزو هليه پاڅه، دور ختم د پرويز شه
د خسرو ځنې خپل حق دي زر که بيا واخله زورګير

کوهکن

څه ساده زما دلبر دی هم بيشانه کم آميز
جګړه مار او جفاکار دی هم پوره فتنه انګيز
په ظاهره امن۔ امن دی زړګی يې دی خونريز
که يې ژبه د عيسیٰ ده ولې زړه يې د چنګيز
د جنون د جوش دی دور طناؤ وشلېده د عقل
راښکاره که مخ آشنا زړه مي له شوقه دی لبريز
وشو څه که غر سوری، هډو زما دغه تيشیٔ کړ
چي آسمان خو لا دی هغه شان پر لارې د پرويز
د آسمان مځکې تر منځه هر يو شي زغلي په منډه
ګړندی شه قدم تيز که د کاروان دی قدم تيز

نيټشا

په سستۍ د عناصرو د انسان يې زړه خفه شه
نو پیدا ورله محکم بدن که بل په فکر ده
په ملك کښې د یورپ يې یو تازه انقلاب راوست
جوړ دکان د ښيښه ګر ته لیونی ورسیده

حکیم آئن ستائن

په شانې د موسیٰؑ يې تقاضا د تجلیٰ وه
آخیر د نوراني زړه نه ظاهر يې شه یو نور
د سترګو د آدم نه تر آسمانه دم کښې رسي
د کچ نه د پرواز يې چې ناچاره دی شعور
خلوت کښې يې دننه د سکرو هسي تورتم دی
جلوه يې سوزۍ ونه لکه خس په سر د طور
په حد کښې دا مکان دی ناخبر له انقلابه
لا ډېر اوچت د دې نه په څو چنده دی ضرور
ضمیر کښې يې مرګ ژوند، تیاره رڼا او سوز و ساز شته
که سوز يې اهرمن دی ساز يې دی ملك او حور
د دې حکیم هوشیار به د مقام درته څه وایم
له قامه د موسیٰؑ نه دی زردشت کړی ظهور

بائرن

په شانې د سرو ګلو په زرغون د مځکې اور شي
په خاوره د چمن که يې مئ۞ و څاڅي د جام
هوا يې د يورپ پخه په طبعه نه وه راسته
شوه د عشق قاصد لره بجلي د ده پيغام
لوړ خيال يې ګوره څنګه پرستان دی بنا کړی
ځواني شوله يې هوشه، چي ښکاره شو دی پر بام
آخير دغه مارغه د هنر والوته د جالې
خوښه يې په خپله جوړ حلقه شوله د دام

نيټشا✍

غرض که دي نوا وي نو د ده له مخې تښته
قلم کښې دي د تندر هسي و وينه اثر
ښخ يې د يورپ په زړګي باندي نشترونه
په قتل د صليب يې دواړه لاسه دي احمر

✍ **نوټ: نيټشا په مسيحي فلسفه زبردسته حمله کړې ده، د هغه دماغ په دې سبب کافر دی چي د خدای منکر دی، ولي د ځينو اخلاقي نتيجو په بنا د هغه خيالات د مذهب اسلام سره ډېر نزدې دی، "که زړه يې د مومن دی نو دماغ يې د کافر" رسول اللهρ داسي قسم خبره اميه ابن الصلب (يو عربي شاعر) په نسبت کړې وه، امن لسانه و کفر قلبه.**

په شکل د حرم باندي بنا يې بتکده کړه
که زړه يې د مومن دی نو دماغ يې د کافر
خپل ځان د دې نمرود په سور انګار باندي ستي کړه
چي باغ د خلیلυ تل دی بنا شوی په آذر ⌧

جلال اوهیګل

يوه شپه مي په خپل فکر پرانستلې
پڼې غوڅې د حکیم لوی د المان
د ده فکر دی په ښه شان څرګند کړی
ابدي مخلوق له هغې چي دی فان
د ده د خیال وسعت ته چي وګورې
په تنګوالي ملامته شي جهان
سمندر وته د خیال يې چي ور کوز شوم
ګیره کړه کشتۍ د فکر مي طوفان
په سودا د اوږده فکر کښې ویده شوم
کناره مي که د دوارو کونو ځان
په خوب کښې چي نظر مي پرواز وکه
نو مرشد مي د روم ولیده عیان

⌧ آذر په معنٰی د اور.

هغه لمر چي د هغه په رڼايي
دی وطن د شام و روم همه روښان
چي لمبه يې ده د تور جهان په زړه کښې
يو څراغ دی د راهب پر بيابان
چي معنا يې د حرفونو څنې زيږي
لکه کيږي سره لالا پر ګلستان
وې يې پاڅه يې ويده ولې؟ ويښيږه
په سراب کښې خو کشتۍ بيايې نادان
که په عقل باندي لار د عشق وهې
لکه لمر چي په ډيوه ته لټوې

%%%

پټوفي

د هنګري ځواني مرګ شاعر چي په قامي جن‌ګ کښې مړ شو او مړی يې ونه موندای شو

په چمن کښې د ګل ناوې هسي وستايله تا
چي د چا دي زړه خوشحاله د چا غم دي که سيوا
د لالا د ګل لاسونه دي په خپلو وينو سره کړل

د سحر په اسویلو دي غوټۍ ښکل کړې د صحرا
په نوا خپلې مین وې هم هغه دي شولو قبر
په مځکه کښې ښخ نه شوې ځکه نه وې ترې پیدا

د فرانسیسي حکیم اکسټس کومټ او د مزدور محاوره

حکیم

"بنیادم دي ټول د یو بل اندامونه"
چې دي واړه د یوې ونې ښاخونه
که دماغ دي پوهه فیض دی د فطرت
که پر مځکه دي پښې دا لري حکمت
یو حاکم وي بل کوي یې محکومي
د محمود نه کله کیږي ایازي
دا نه وینې چې تقسیم باندي د کار
د ازغو نه د ژوندون جوړ شي ګلزار

د مزدور ځواب

مه غلوه مې اې حکیمه! په حکمت
ستا د عقل جادو ډېر لري طاقت

ته خو سره زر د تانبې نه جوړوې
ما په خوی د جي قربان مجبوروې
ستا بحر مي ابناېې کښې کړلو ګېر
په تېښئ مي راوستلو جوی شېر
د فرهاد هغه حق ورکه ګوره تا
د پروېز هسي بېکار له ناروا
چي د بدو نه په چل ښه جوړوې
د سراب په دام نیوی خضر نه شي
شه زردار ځکه پر مځکه باندي بار
چي څه نشته بې خوړو څښلو يې کار
دی زما په مزدورو جهان رڼا
چي ګمان دي د غلو ونه شي په ما
د زردار ګناه له عذره جوړوې
دا سره د عقله څه خطا کوې

هیګل

د ده عقل حکمت چي د محسوس نه شه همراز
دی يې فکر ښکلی داسي لکه ناوې د ډولۍ

آسماني مارغه د عقل د ده پوهه شه پرې څه شی دی؟
یوه مسته چرګه ده چې راوړي بې بوقه اګۍ

جلال رح او ګوئټې*

یوه ورځې جرمني حکیم جنت کښې
د عجمو پیر سره ؤ په صحبت کښې
دی هغه لکه دی، دې عالي جناب
چې نبي نه دی لري مګر کتاب
کړه محرم ته د اسرارو یې ښکاره
د حکیم او د ابلیس لوظ نامه
اې د شعر روحه! ویل ورته رومي رح
چې یزدان او ملایک دي دام کښې دي

ستا فکر چې خلوت ته شه د زړه
بیا له سره زوړ جهان نوی که ده
سوز و ساز دي د روح ولید په پیکر
هم تعمیر دننه سیپۍ کښې د ګوهر

---

* د جرمني حکیم نه مراد ګوئیټې دی، د ده یوه مشهوره ډرامه "فوسټ" نومیږي، په دې ډرامه کښې شاعر د فوسټ نومي حکیم او د شیطان د لوظ قول په ترس کښې د انسان د روځنی پالني تر امکاني حده پوري ټولي درجې په ډېري خوبۍ سره بیان کړي دي.

هر سړی نه دی د عشق په راز اګاه
نه لایق دی هر سړی د دې درګاه
"دی واقف ترې خوش قسمه او محرم
زیرکي ده ابلیسي، عشق دی آدم
((رومي))

د برګسان پیغام

چې تاته ښه ظاهر واړه اسرار د زندګۍ شي
جدا چې د شعلې نه ځان په شان د شرر نه کړې
دپاره د دیدار يې ته آشنا سترګې پیدا که
وطن کښې د پردو هسې ژوندون چې بسر نه کړې
نشې دي کل د څیلمې نه وهمونه دي باطل
پیدا که عقل هغه ته شاګرد چې وي د دل

دیورپ میخانه

څه وخت ؤ عجیبه چې ومه خود دغه وطن کښې
دا جام ته چې يې نه رسي آئين د سکندر
مستي سترګې د ساقي يې د شرابو پرورش کړې
پیغمبر دی شراب نوشو له د ده نیمچه نظر
رڼا يې بې کلیمهυ ده انکار يې بې خلیلهυ
بې پروا عقل يې وګڼه د مینې غارتګر
هوا کښې يې د سوو اسویلو نشته ګرمي
ونه يې لري رند د میکدې حقه مستي

موسیولینن او قیصرولیم (لینن)

موده وشوه چې دې د بني آدم زړه دنیا کښې
د ژوند په پلونو کښې درون پرته دانه
وژلی فریبونو د زارۍ او قیصرۍ دی
په دام د کلیسا کښې پروت دی وشوه زمانه
وړېي غلام ځنګه قمیص خیري د آقا کړ
پرته چې پرې وه وینه د ده کل دانه وانه

په اور شوه د عوامو ستي کل زَرړه دنیا
د پیرِ کلیسا شړۍ سره د شاه قبا

قیصرولیم

ګناه څۀ د بتانو د نخرو په دې کښې نشته
طواف دی په خمیر دننه پروت د برهمن
همېشه به خدایان جوړوي ځان له نوي۔ نوي
چې دی د زوړ معبود نه دی ویزاره همه تن
د ظلم د رهزن به راته څه قصې کوې
خپل مال له هر رهرو ګڼه په خپله ته رهزن
په سر که د عوامو هډو تاج شه د شاهانو
بدل ذره حالت نه دی بالکل د انجمن
چرې به د آدم په زړه کښې مړ دا حرص نه شي
چې اور په انګېټۍ کښې دی هم پروت هغه زوړ نن
د اقتدار ناوې عقلونه چې جادو دي رانیولي
زړونه یې راګېر کړي د زلفانو په شکن
"نه پاتې به شي ناز د شېرینۍ هم بې تپوسه
که ورك هډو پرویز شه مګر شته دی چې کوهکن"

%%%

حکماء

لاك

سحر ورله د لمر په میو ډکه پیمانه کړه
کني نو په چمن کښې د لالا ؤ خالي جام

کانټ

بخښلی ؤ یو ذوق وته فطرت د صافو میو
له ځان سره راوړی د ازل نه ده ؤ جام

برګسان

نه می یې د ازل څنې راوړی ؤ نه جام
لالا د زړه له داغه سوزش وموند د دوام

شاعران

برونګ

شراب د زندګۍ مي پاتې شوي دي کمزوري
د خضرυ اوبه غوارمه ډکومه ترې نه جام

بائرن

سينه به په احسان د خضرυ چرې زخمي نه کړم
د خپل ځيګر د آب نه ډکومه ګوره جام

غالب

"چي لا شي تېز شراب او ښه مي غوټه پرې سينه شي
ښيښنه ويلې کومه او ډکومه ترې نه جام"

روميرح

آمېزش چي پکښې نشته دی د هر خيري نه پاکې
ډکومه د انګورو د سوچه اوبو نه جام

ديورپ ميخانه

پرون چي ميکدې ته د يورپ زه ورغلمه
يو رند* صافه وينا کړه پرې زړګی مي مين شه
ويل چي ته دا مه وايه چي دا ګني ګرجه ده
پکښې چي مستي نجونه سرودونه ګورې ته
زمونږ ده ميکده دا بې اثر دی د شرابو
چي نوش دي کړه نو ښکاري به بد واړه درته ښه
د ښو، بدو تلنه مي په بله تله کړله

* نېټشې ته اشاره ده.

که ده يې د يهود او نصارٰی تله هر څه
که زور دي چرې نه ۀ روا واړه ناروا دي
او واړه بد روا دي که زور دي چرې وه
که فکر ورته وکړې زندګي واړه تګي ده
چي دلته شه ربنتینی یقین وکړه تبا شه
د حق تولـه وینا يې فریبونو له پرده ده
چي وايي مو پیر، واخله مس په سپينو زرو ته
د ژوند هغه رازونه د پردې مي درته اووې
مه وایه حال چرې که غواړې تر مراده رسېده

انګلستان ته خطاب

شراب يې مشرقي څښلي په جام کښې د يورپ دي
عجبه نه ده ما ته که يې کړه زَړه توبه
په لارې د تدبير دي نوی فکر روان کړی
شوه وينه دي نصيب د دې غلام ځکه توده
په شور ګوري ساقي نه شې ناراضه له رندانو
چي دا دی نښلولی چا؟ په تا شوه فیصله
خوشبوی د دې رهبر شوه چي يې‌ې راوسته چمن ته

کنې بلبل ته د دې لارو کله پته لګېده

د مزدوراو مالداروېش

دا شور د کارخانو او مشينونو دي زما شه
او ستا دغه نغمې شوې د باجو د کليسا
چې اخلي حکومت پرې ماليې مځکه زما شوه
او ستا د جنت باغ سره سايه شوه د طوبٰی
چې سر خوږوي تل، دغه ترخې اوبۀ زما شوې
او ستا پاك شرابونه د آدم او د حوا
زما شولې کونترې دا ايلې دغه تنځري
او ستا برخه عنقا شه هم شه سيورى د هما
زما شوله دا مځکه هم په دې کښې چې هر څه دي
د دې نه پورته، عرشه پورې هر څه سره ستا

%%%

د مزدور چيغه

په خون د مزدورانو ساده پوشو، خواري کښو
لباس نادان مالك يې دى اغوستى د حرير

د والي د لاس غمی ګنه زما د خولو څاڅکی
او اوښکي مي لعلونه دي د ملوني د امیر
په وینه مي ګرجه ده د ژورې په شان غټه
او هم یې حکومت زما په متو جهانګیر
دا شاړې مي باغونه په ژړا کړل د سحر
ګلونه یې تازه زما په نم دي د ځیګر
د رګونو نه د ساز مي نن نغمې نوې راڅاڅي
چي ویلي کړي دا جام پکښې می هغه اچوو
بدل چي دا نظام کړو هم د دیر هم د مغانو
بنا د میکدو زړو د ویخ نه نړوو
د باغ د رهزنانو نه بدل د ګلو اخلو
د ګلو د ژوندون طریقې واړه بدلوو
طواف به د دې شمعې څو پتنګ هسي کوو
د ځان نه ناخبره بهٔ تر کومي پوري یو

%%%

د سمندر ازادي

يوې بطې وې آزاد شه سمندر
حكم كړى دى د خضرυ عدالت
يو نهنګ ورته ويل ځه هر طرف ته
ولې ما نه غافل نه شې يو ساعت

خرده

قراره ده زموږ هره ذره
دى دننه په هر ساه كښې مو محشر
د مرګې ځنې دا ژوند ګورې مشكل دى
خضرυ پوهه كه ظلمات كښې سكندر

%%%

د درياب نه ښه واقف به وي ګوهر
دى د ژرندې د ګردش نه څه خبر
كوي ډېر قلم چې څه قسم خروش
دى كوتلى سلايې څومره خاموش

%%%

په ترخ کښې نه بت کړې طواف مې د حرم دی
او هم د بت په مخکښې الله هو ویلې ما
روان پر داسي لار شوم چي نرۍ ده له وېښته نه
په زړه کښې مي تر اوسه د طلب ده تقاضا

%%%

ګل اووې عیش د بهار دی غوره
د عمره یو دم ګلزار دی غوره
اول له دې چي په دستار شي د چا
د ښاخ په غېږ کښې دي مزار دی غوره
وینا کړې شي ماشوم وي که ځلمی وي که بوډا
د کلونو او د میاشتو پروا نه لري وینا

%%%

درې څیزونه به دي ښه کاندي نظر
شنه واښه اوبه رواني ښه بشر
درې څیزه څربوي هر یو بدن
بې غمي رېښمین لباس او بوی خوشتر

%%%

په راز د زندګۍ دي پویوم فکر کوه
چي خوب معمولي مرګ دی مرګ کوتلی خوب ګڼه

%%%

که د رحم نه لرې چرې جذبه
نو دښمن پسې هله جن-ګ له پاڅه
په سینه کښې دي حسد چي ځای ونه کړي
ګډول ښه نه دی شاتو کښې سرکه

%%%

د طبعې د شاعر د نزاکت به څه نه وایې
ښیښه هسي نازکه ده پوکي باندي ماتیږي
د ژوند د کشمکش کله کولای شي دی شرحه
"د ډز نه د آګۍ چي یې زړګی کله اوبوړنیږي"

%%%

جهان کښې شه په شانې د ولي د کوهستان
د لوړو او ژورو دغه ټولو شه خبر
یا روان شه د سیلاب غوندي هوار په خولې ځګونه
پروا مه کوه څه هوار د زمانې پر سمه غر
ته ګل چینه بد یې مه وایه د خار

چي پیدا دی گل سره په یو بهار

%%%

چي وسمه په بڼره برېتو لګوي
په تګ به ځواني ښځه ستونوي

%%%

بې همتو سره عشق نه لري کار
چي شاهین تنځری نه نسي مردار

%%%

د شاعر نقدي کره کوټه بازار
کره شي داسي بازار کښې شي تروټه

%%%

ښه به ښه وه که نیکان خل-ك زموږه
وای آزاد د پخوانو ټولو قیدونو
د تقلید پر لاره تلل که چرې ښه وای
پیغمبرρ به هم پر لار ؤ د نیکونو

پای